

Βρυξέλλες, 14.2.2018
COM(2018) 98 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Ένα νέο, σύγχρονο Πολυτελές Δημοσιονομικό Πλαίσιο για μια Ευρωπαϊκή Ένωση που
υλοποιεί αποτελεσματικά τις προτεραιότητές της μετά το 2020**

*Εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Άτυπη Σύνοδο των Ηγετών της
23ης Φεβρουαρίου 2018*

ΕΝΑΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΜΑΣ ΤΩΝ 27:

«Οι προϋπολογισμοί δεν είναι λογιστικά βιβλία ασκήσεων – αφορούν τις προτεραιότητες και τις φιλοδοξίες. Γι αυτό, ας συζητήσουμε καταρχάς για το ποια Ευρώπη θέλουμε.»

*Ζαν-Κλωντ Γιούνκερ
Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
8 Ιανουαρίου 2018*

1. Ένας προϋπολογισμός για μια πιο ενωμένη, πιο ισχυρή και πιο δημοκρατική Ένωση

Κάθε επτά έτη, η Ένωση αποφασίζει σχετικά με τα μελλοντικά οικονομικά της. Τώρα είναι η στιγμή που οι ηγέτες πρέπει να δεσμευθούν οικονομικά όσον αφορά το είδος της Ένωσης που επιθυμούν. Αυτή είναι πάντα μια σημαντική στιγμή. Έχει όμως διπλά ζωτική σημασία σε μια περίοδο κατά την οποία η Ευρώπη βρίσκεται εν μέσω μιας θεμελιώδους συζήτησης σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εξελιχθεί η Ένωση τα επόμενα έτη. Έχουμε πλέον την ευκαιρία να επιλέξουμε την Ευρώπη που θέλουμε και να αποφασίσουμε για έναν προϋπολογισμό που θα μας βοηθήσει να την οικοδομήσουμε.

Συνεπώς, η άτυπη σύνοδος των ηγετών στις 23 Φεβρουαρίου είναι τόσο επίκαιρη όσο και ουσιαστική. Το πρώτο βήμα είναι να προσδιοριστεί τι επιθυμεί να πράξει η Ευρώπη από κοινού και να καταλήξουμε σε συμφωνία σχετικά με τις προτεραιότητες. Το δεύτερο βήμα είναι να εξοπλίσουμε την Ένωση με τα μέσα για δράση. Αυτά τα δύο είναι άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ τους. Οι επιλογές που θα κάνουμε όσον αφορά τις προτεραιότητες και τους τομείς στους οποίους θέλουμε να διαδραματίζει ενεργό ρόλο η Ένωση θα διαμορφώσουν το είδος του προϋπολογισμού που χρειαζόμαστε. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ είναι ένα μέσο για την επίτευξη των πολιτικών μας στόχων.

Η Λευκή Βίβλος της Επιτροπής για το Μέλλον της Ευρώπης της 1ης Μαρτίου 2017 παραθέτει μια σειρά πιθανών σεναρίων για το μέλλον της Ευρώπης. Το έγγραφο προβληματισμού της Επιτροπής σχετικά με το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ, της 28ης Ιουνίου 2017, εξέτασε τι θα μπορούσε να συνεπάγεται καθένα από αυτά τα σενάρια για τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Μια Ευρώπη που περιορίζεται στην ενιαία αγορά δεν χρειάζεται μεγάλα χρηματοδοτικά προγράμματα. Μια Ευρώπη που επιλέγει να πραγματοποιήσει περισσότερους στόχους από κοινού χρειάζεται τους αντίστοιχους πόρους για να υλοποιήσει αυτές τις μεγαλύτερες φιλοδοξίες της. Ανεξάρτητα από την πορεία που θα επιλέξουμε, μία προϋπόθεση δεν αλλάζει: η μελλοντική Ένωση των 27 πρέπει να είναι εφοδιασμένη με έναν αξιόπιστο και βιώσιμο προϋπολογισμό που θα της επιτρέπει να εκπληρώνει αποτελεσματικά τις προτεραιότητές της.

Το σημερινό Δημοσιονομικό Πλαίσιο συμφωνήθηκε με βάση τη χειρότερη οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση εδώ και πολλές γενεές. Τα δημόσια οικονομικά σε πολλά κράτη μέλη βρίσκονταν υπό πίεση. Χάρη στις συντονισμένες προσπάθειες της Ένωσης και των κρατών μελών της, το σημερινό πλαίσιο είναι διαφορετικό. Τώρα που η οικονομική ανάκαμψη επιταχύνεται, η προσοχή έχει στραφεί στις τρέχουσες και μελλοντικές μας προκλήσεις:

Οι ηγέτες συμφώνησαν στις 16 Σεπτεμβρίου 2016 στην Μπρατισλάβα και στις 25 Μαρτίου 2017 στη Δήλωση της Ρώμης για ένα εποικοδομητικό θεματολόγιο για την Ευρώπη των 27. Οι πολίτες αναμένουν πλέον από την Ένωσή τους να το υλοποιήσει. Το επόμενο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο είναι καθοριστικής σημασίας για την αντιστοίχιση των φιλοδοξιών με τα μέσα για την υλοποίησή τους.

Η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση θα έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια μιας σημαντικής συμβολής στη χρηματοδότηση των πολιτικών και των προγραμμάτων της Ένωσης. Αυτό θα απαιτήσει από εμάς να εξετάσουμε με κριτικό βλέμμα πού μπορούν να εξοικονομηθούν πόροι και πώς να υλοποιηθούν οι προτεραιότητες πιο αποδοτικά. Αυτό αποτελεί σημαντικό μέρος της προετοιμασίας μιας πρότασης προϋπολογισμού και η Επιτροπή έχει δεσμευθεί πλήρως όσον αφορά τον εκσυγχρονισμό και τον εξορθολογισμό, στο μέτρο του δυνατού. Ωστόσο, θα είναι επίσης αναγκαία η βούληση να εξετάσουμε με ευρύτητα πνεύματος τους πόρους που απαιτούνται για να μετατραπουν οι νέες προτεραιότητες σε απτά αποτελέσματα.

Η Επιτροπή σκοπεύει να υποβάλει τις προτάσεις της για το επόμενο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο έως τις αρχές Μαΐου 2018 το αργότερο, επί τη βάση εντατικών διαβουλεύσεων με τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το ευρύτερο κοινό. Οι προτάσεις αυτές θα είναι δίκαιες, ισορροπημένες, αποδοτικές και εστιασμένες σαφώς στην αποτελεσματική επίτευξη των στόχων. Στη συνέχεια, θα εναπόκειται στα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να αποφασίσουν – τόσο για τον προσεχή προϋπολογισμό όσο και, πιο θεμελιώδες ζήτημα, το είδος της Ευρώπης που θέλουμε.

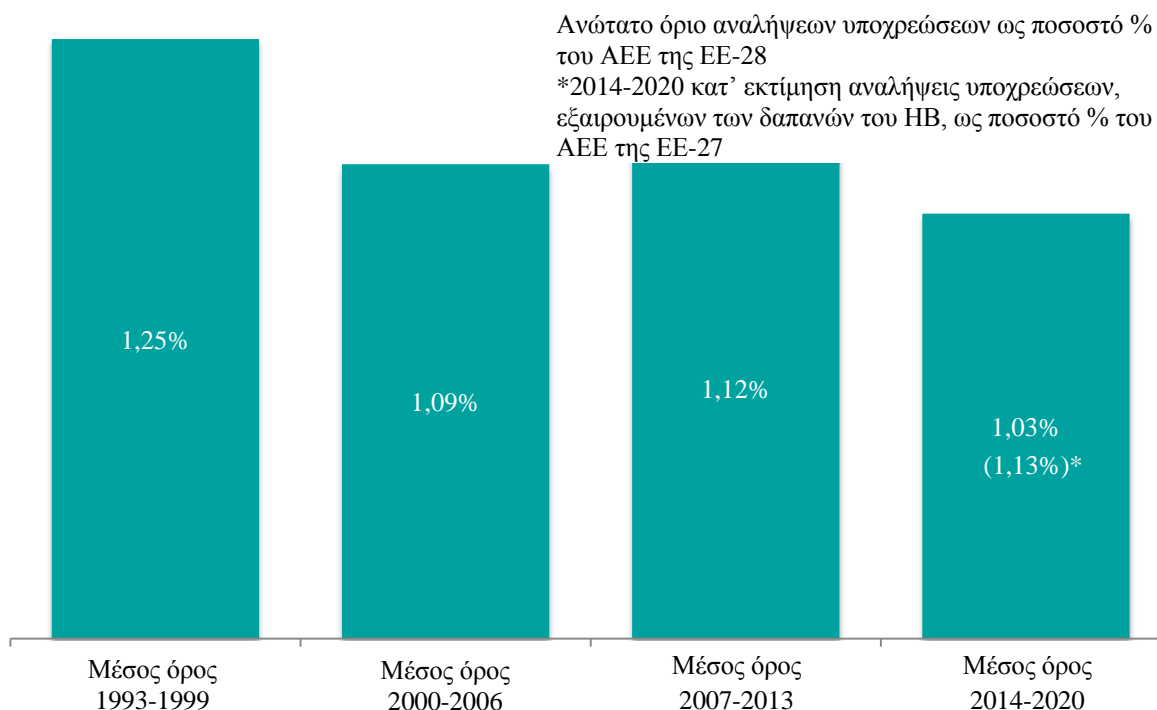
Η συμφωνία σχετικά με ένα νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο για την περίοδο 2021 έως 2027 θα αποτελέσει μια καίρια στιγμή για να δεσμευθούν εκ νέου οι ηγέτες της ΕΕ για το θετικό θεματολόγιο και την ίδια την Ευρώπη. Αυτό θα είναι μια σημαντική δοκιμασία για την ενότητα της Ένωσής μας και την ικανότητά μας να ενεργούμε σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο. Οι ηγέτες έχουν τώρα ένα παράθυρο ευκαιρίας να επιλέξουν μια πιο ενωμένη, πιο ισχυρή και πιο δημοκρατική Ένωση – και έναν προϋπολογισμό που την υλοποιήσει.

2. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ: κινητήρια δύναμη για την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία

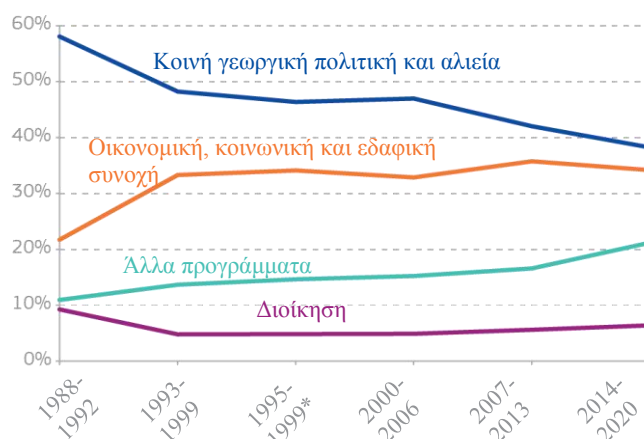
Ο προϋπολογισμός της ΕΕ είναι μοναδικός. Σε αντίθεση με τους εθνικούς προϋπολογισμούς, οι οποίοι χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό για την παροχή δημόσιων υπηρεσιών και τη χρηματοδότηση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, ο προϋπολογισμός της ΕΕ είναι κατά κύριο λόγο επενδυτικός προϋπολογισμός. Το επταετές Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο προβλέπει ένα πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα σχεδιασμού και τη σταθερότητα που χρειάζεται για τον προγραμματισμό των επενδύσεων. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ πρέπει πάντοτε να είναι ισοσκελισμένος.

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ βοηθά την ΕΕ να εφαρμόζει κοινές πολιτικές και να καλύπτει ένα ευρύ φάσμα προκλήσεων – τόσο στο εσωτερικό όσο και σε άλλα μέρη του κόσμου. Ο προϋπολογισμός αντιπροσωπεύει ένα πολύ μικρό μερίδιο των συνολικών δημοσίων δαπανών στην Ένωση, ισοδυναμώντας με περίπου 1 % του συνδυασμένου ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΕ) των 28 σημερινών κρατών μελών και μόνο 2 % περίπου των δημοσίων δαπανών στην ΕΕ. Αυτό σημαίνει ότι κάθε πολίτης απολαμβάνει τα τεράστια οφέλη που προσφέρει η Ένωση με κόστος μικρότερο από την τιμή ενός φλιτζανιού καφέ ημερησίως.

Το μέγεθος του προϋπολογισμού της ΕΕ ως ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος

Με την πάροδο του χρόνου, η σύνθεση του προϋπολογισμού της ΕΕ έχει εξελιχθεί. Το μερίδιο των δαπανών για τη γεωργία και την πολιτική συνοχής έχει μειωθεί, αν και εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει περίπου το 70 % του συνόλου. Οι επενδύσεις τείνουν όλο και περισσότερο να επικεντρώνονται σε προγράμματα άμεσης διαχείρισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο και σε τομείς όπως η έρευνα και η καινοτομία, τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών και ενέργειας, τα προγράμματα κινητικότητας για νέους και η εξωτερική δράση της Ευρώπης.

*Προσαρμογή στη διεύρυνση του 1995

Κατά τη διάρκεια της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης ασκήθηκαν σοβαρές πιέσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς σε πολλά κράτη μέλη. Στο διάστημα αυτό, ο προϋπολογισμός της ΕΕ, και συγκεκριμένα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, ανεδείχθη σε μείζονα πηγή σταθερών φιλοαναπτυξιακών επενδύσεων. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων έχει, από τότε, διαδραματίσει καίριο ρόλο στην

κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Πιο πρόσφατα, ο προϋπολογισμός της ΕΕ στήριξε την ευρωπαϊκή απόκριση στην προσφυγική κρίση και στην απειλή του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας. Αυτό οδήγησε την ευελιξία του προϋπολογισμού σε οριακό σημείο.

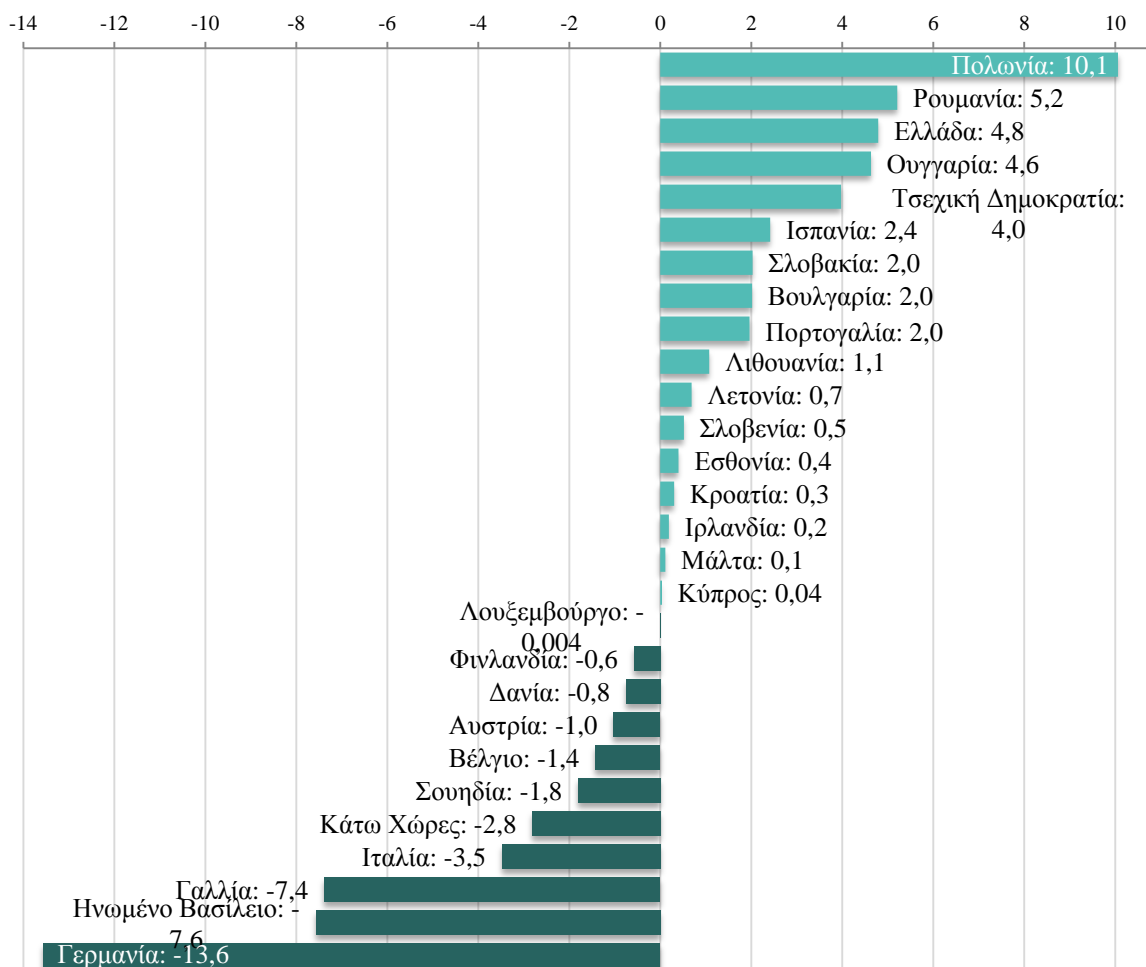
Σε όλους αυτούς τους τομείς, η συγκέντρωση των πόρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο μπορεί να αποφέρει αποτελέσματα τα οποία δεν μπορούν να επιτύχουν οι δαπάνες σε εθνικό επίπεδο. Αυτό είναι η προστιθέμενη αξία του προϋπολογισμού της ΕΕ. Ένα ευρώ που δαπανάται μέσω του προϋπολογισμού της ΕΕ πρέπει να έχει μεγαλύτερη αξία για τους πολίτες μας από ένα ευρώ που δαπανάται σε εθνικό επίπεδο. Σε πολλούς τομείς, η χρηματοδότηση σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο αποτελεί την ορθή προσέγγιση. Σε άλλους, όμως, ο διασυνοριακός χαρακτήρας των προκλήσεων σημαίνει ότι τα πανευρωπαϊκά προγράμματα είναι και πιο αποτελεσματικά και πιο αποδοτικά. Εστιάζοντας στους σωστούς τομείς, ακόμη και ένας σχετικά περιορισμένος προϋπολογισμός της ΕΕ μπορεί να έχει ισχυρό αντίκτυπο στην πράξη. Και μπορεί να το πράξει αυτό επιτρέποντας ταυτόχρονα να γίνονται εξοικονομήσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς.

Τα οφέλη των καλά σχεδιασμένων προγραμμάτων του προϋπολογισμού της ΕΕ γίνονται αισθητά από όλους τους Ευρωπαίους. Η προώθηση της οικονομικής σύγκλισης για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, μέσω της πολιτικής για τη συνοχή, ενισχύει την ενιαία αγορά και δημιουργεί ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις, τους εργαζομένους και τους καταναλωτές σε ολόκληρη την Ένωση. Τα επιστημονικά επιτεύγματα από τα ερευνητικά προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ βελτιώνουν την ποιότητα ζωής για όλους. Τα προγράμματα κινητικότητας, όπως το Erasmus+, εφοδιάζουν τους νέους με δεξιότητες για την αγορά εργασίας, βελτιώνουν την πολιτισμική κατανόηση και ενισχύουν τον κοινωνικό ιστό της Ένωσής μας.

Ως εκ τούτου, η κοινή εστίαση στα «καθαρά υπόλοιπα», στη συζήτηση για τον προϋπολογισμό της ΕΕ, είναι παραπλανητική. Οι υπολογισμοί του καθαρού υπολοίπου έχουν τροφοδοτήσει την αντίληψη ότι οι διαπραγματεύσεις για τον προϋπολογισμό της ΕΕ είναι ένα παιχνίδι μηδενικού αθροίσματος μεταξύ καθαρών συνεισφερόντων και καθαρών αποδεκτών. Έτσι παραβλέπεται η ουσία του προϋπολογισμού της ΕΕ. Οι δαπάνες που διατίθενται σε ένα κράτος μέλος στην πραγματικότητα είναι προς όφελος πολλών άλλων, δημιουργώντας ευκαιρίες στην αγορά ή βελτιώνοντας τις υποδομές. Για παράδειγμα, εκτιμάται ότι το ένα τέταρτο της πρόσθετης ανάπτυξης των μη χρηματοδοτούμενων από το Ταμείο Συνοχής χωρών οφείλεται σε έμμεσα οφέλη από την αύξηση των πωλήσεων προς, και του εμπορίου με, τις χώρες συνοχής. Και αυτό χάρη στα προγράμματα συνοχής της περιόδου 2007-2013. Τα αποτελέσματα αυτά ενισχύονται με το αποτέλεσμα μόχλευσης από τα δάνεια ή άλλα χρηματοδοτικά μέσα με εγγύηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Η Ευρώπη από λογιστική άποψη

Προϋπολογισμός της ΕΕ: μέσο ετήσιο υπόλοιπο 2014-2016 * (σε δισ. ευρώ)

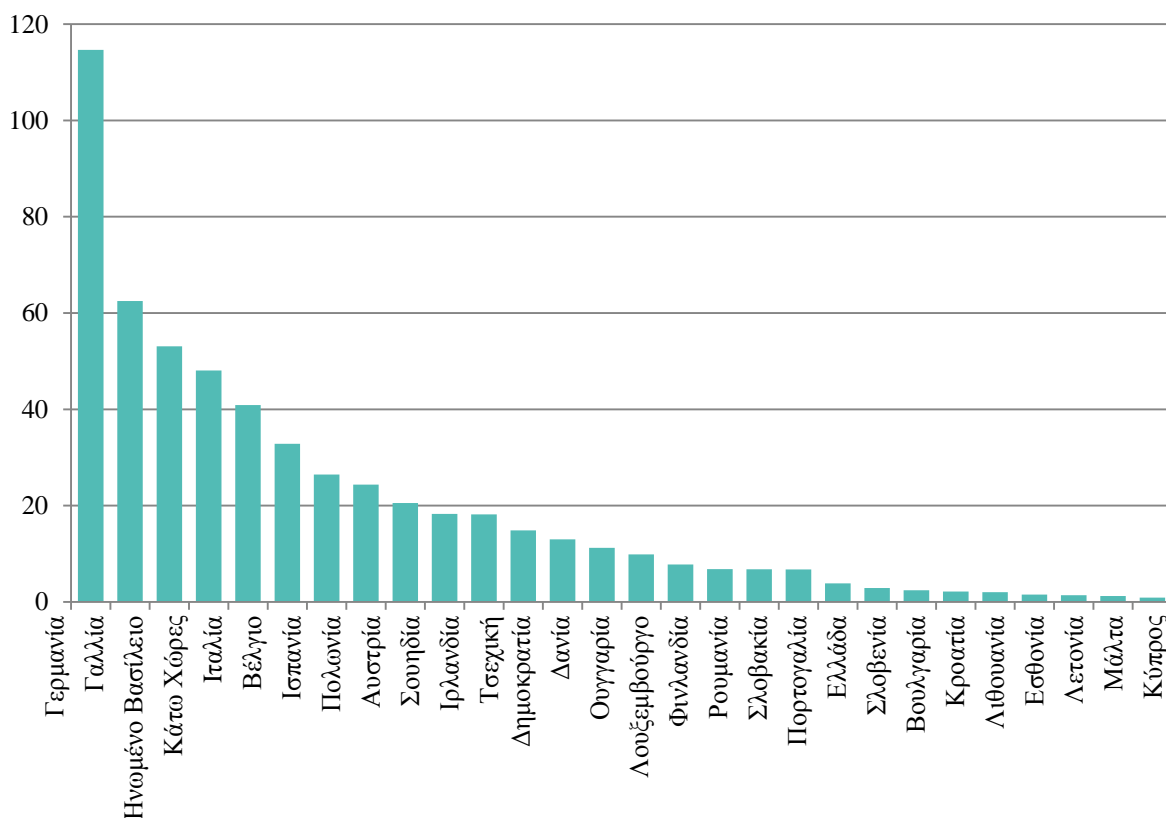

*Μέσος όρος λειτουργικών δημοσιονομικών υπολοίπων 2014-2016 σε δισ. ευρώ. Τα αριθμητικά στοιχεία μπορεί να ποικίλλουν ανά έτος.

Οι δαπάνες της ΕΕ δημιουργούν επίσης ευρωπαϊκά δημόσια αγαθά επωφελή για όλους. Τα οφέλη που προκύπτουν από τη σταθερότητα, την ειρήνη, τις κοινές αξίες, τους ίσους όρους ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά της Ευρώπης, ή τη διαπραγματευτική ικανότητα που είναι εφάμιλλη με τις μεγαλύτερες παγκόσμιες δυνάμεις, δεν εμφανίζονται στους υπολογισμούς του καθαρού υπολοίπου. Για παράδειγμα, η ενιαία αγορά έχει σημαντικό και άμεσο θετικό αντίκτυπο στην απασχόληση και την ανάπτυξη. Επιτρέπει στις επιχειρήσεις να λειτουργούν πιο αποτελεσματικά, δημιουργεί θέσεις εργασίας και προσφέρει χαμηλότερες τιμές για τους καταναλωτές. Αυτό δίνει στους πολίτες την ελευθερία να ζουν, να σπουδάζουν και να εργάζονται όπου επιθυμούν.

Οφέλη της ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς

Αύξηση εσόδων (σε δισ. ευρώ, έτος βάσης 2014)¹

Οι προτάσεις της Επιτροπής για το μελλοντικό Δημοσιονομικό Πλαίσιο θα διαμορφωθούν με γνώμονα την αρχή της **ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας**. Εστιάζοντας σε κοινές πολιτικές και προτεραιότητες και στους τομείς στους οποίους ο προϋπολογισμός της ΕΕ μπορεί να προσφέρει δημόσια αγαθά που οι εθνικές δαπάνες δεν μπορούν να προσφέρουν μπορούμε να προχωρήσουμε πιο πέρα από τη συζήτηση για το «καθαρό υπόλοιπο». Με έναν καλά σχεδιασμένο, σύγχρονο προϋπολογισμό της ΕΕ, όλα τα κράτη μέλη είναι καθαροί αποδέκτες.

¹ Πηγή: Gabriel Felbermayr, Jasmin Gröschl, Inga Heiland (2018), Undoing Europe in a New Quantitative Trade Model, ifo Working Paper No. 250. Το διάγραμμα δείχνει τα κέρδη του εισοδήματος που μπορούν να αποδοθούν, ανάλογα με το μοντέλο που εφαρμόζεται, στο γεγονός ότι μια χώρα αποτελεί μέρος της ενιαίας αγοράς.

3. Προς τις προτεραιότητές μας για το μέλλον

Το επόμενο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο θα πρέπει να ευθυγραμμίζει καλύτερα τη διαθέσιμη χρηματοδότηση με τις πολιτικές μας προτεραιότητες. Θα πρέπει να βασιστεί σε ό,τι λειτουργεί σωστά σήμερα, ενώ θα προβλέπει επίσης τις προκλήσεις του αύριο. Σύμφωνα με τη Δήλωση της Ρώμης, ο προϋπολογισμός θα πρέπει να καταστήσει δυνατή μια Ευρώπη ασφαλή και προστατευμένη. Μια Ευρώπη ευημερούσα και βιώσιμη. Μια κοινωνική Ευρώπη. Και μια Ευρώπη ισχυρότερη στη διεθνή σκηνή.

Οι Ευρωπαίοι τονίζουν συνεχώς την **προστασία και την ασφάλεια ως βασική προτεραιότητα** για την Ένωσή τους². Αυτό συμβαίνει σε μια εποχή που η αστάθεια στις γειτονικές χώρες της Ευρώπης συνεπάγεται σοβαρές προκλήσεις τόσο εντός όσο και εκτός των συνόρων μας. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ είναι καθοριστικής σημασίας για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης της μετανάστευσης, την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντιμετώπιση των απειλών στον κυβερνοχώρο. Έχει να διαδραματίσει καίριο ρόλο για την ενίσχυση του ελέγχου των εξωτερικών συνόρων. Για παράδειγμα, ο προϋπολογισμός μας μετά το 2020 θα καθορίσει κατά πόσον το όραμα μιας ενισχυμένης και πλήρως λειτουργικής Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής μπορεί να υλοποιηθεί στην πράξη.

² Ειδικό ευρωβαρόμετρο 464β: Στάση των Ευρωπαίων έναντι της ασφάλειας, Δεκέμβριος 2017.

Πώς μπορεί ο προϋπολογισμός της ΕΕ να υποστηρίξει μια καλύτερη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ;

Οι ηγέτες ζήτησαν την ενίσχυση των εξωτερικών συνόρων ως προϋπόθεση για την άρση των εσωτερικών συνόρων. Το 2016, δημιουργήθηκε η **Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή** βάσει προτάσεως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Έως το 2020, ο Οργανισμός Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής θα διαθέτει προσωπικό 1.015 ατόμων, συμπεριλαμβανομένου του επιτόπιου προσωπικού, καθώς και εθνικό προσωπικό τουλάχιστον 1.500 ατόμων σε ετοιμότητα στην εφεδρεία ταχείας αντίδρασης. Ο ετήσιος προϋπολογισμός της ύψους 292 εκατ. ευρώ αναμένεται ότι θα αυξηθεί κατά το διάστημα αυτό σε 335 εκατ. ευρώ. Επίσης, η ΕΕ παρέχει χρηματοδότηση για τη συγχρηματοδότηση της εθνικής διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων της Ευρώπης από 96.000 εθνικούς συνοριοφύλακες και στήριξη έκτακτης ανάγκης μέσω του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας (Σύνορα). Από κοινού, οι δραστηριότητες αυτές ανέρχονται σε περίπου 4 δισ. ευρώ για επτά έτη, ποσό που αντιστοιχεί στο 0,4 % του συνολικού προϋπολογισμού της ΕΕ.

Η μελλοντική ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής θα εξαρτηθεί από τις αποφάσεις που θα ληφθούν σχετικά με το μελλοντικό Δημοσιονομικό Πλαίσιο. Ανάλογα με το επίπεδο φιλοδοξίας, θα μπορούσαν να εξεταστούν διάφορα σενάρια:

- ▶ **Η αξιοποίηση της υφιστάμενης Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στο μέγιστο** θα στηρίζει τη συνεχή ανάπτυξη του πλαισίου ανταλλαγής πληροφοριών (Eurosir), καθώς και τις επενδύσεις των κρατών μελών σε δυναμικότητα για τη διαχείριση των συνόρων. Αυτό θα εξασφαλίσει επίσης ότι η Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή θα έχει πρόσβαση στον εξοπλισμό που χρειάζεται. Αυτό θα απαιτήσει έναν προϋπολογισμό ύψους **περίπου 8 δισ. ευρώ για περίοδο επτά ετών**, ποσό που αντιστοιχεί σε περίπου 0,8 % του τρέχοντος Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου.
- ▶ Μια **αναβαθμισμένη Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή** θα επιτρέπει την παροχή στήριξης για ένα πλήρως ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης των συνόρων της ΕΕ. Αυτό θα βασίζεται σε ένα νέο νομικό πλαίσιο με διευρυμένη εντολή, με τη συμμετοχή και ενίσχυση των υφιστάμενων εργαλείων που σχετίζονται με την εκτίμηση του κινδύνου και τις εικόνες της κατάστασης· με αναβάθμιση της επιχειρησιακής ικανότητας του οργανισμού με μόνιμο σώμα ευρωπαϊκών συνοριοφυλάκων που θα περιλαμβάνει τουλάχιστον 3,000 προσωπικό της ΕΕ· με παροχή χρηματοδοτικής στήριξης και εκπαίδευσης για την αύξηση της εθνικής συνιστώσας του σώματος συνοριοφυλακής σε ευάλωτα κράτη μέλη· με μεγαλύτερες και πιο επιχειρησιακές ομάδες εμπειρογνομόνων· και ενισχυμένο ίδιο εξοπλισμό. Αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα έναν πολύ ισχυρότερο ρόλο επιστροφών σε επίπεδο ΕΕ· και χαμηλότερα κατώφλια παρέμβασης για τον Οργανισμό ώστε να μπορεί να συμβάλλει στην πρόληψη σοβαρών ελλείψεων όσον αφορά τον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων, που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε κρίση. Αυτό θα απαιτήσει έναν προϋπολογισμό ύψους **περίπου 20 – 25 δισ. ευρώ για περίοδο επτά ετών**, ποσό που αντιστοιχεί σε περίπου 1,8 – 2,3 % του τρέχοντος Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου.
- ▶ Ένα **πλήρες σύστημα διαχείρισης των συνόρων της ΕΕ** θα χρειάζεται 100,000 υπαλλήλους της ΕΕ και ένα σημαντικό απόθεμα εξοπλισμού της ΕΕ, συγκρίσιμα με το σύστημα των ΗΠΑ ή το καναδικό σύστημα. Θα απαιτηθούν **περίπου 150 δισ. ευρώ για περίοδο επτά ετών**, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις εθνικές δαπάνες για την προστασία των συνόρων. Αυτό αντιστοιχεί περίπου στο 14 % του τρέχοντος Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου, το αντίστοιχο με έναν ετήσιο προϋπολογισμό της ΕΕ. Για παράδειγμα, μόνον η υπηρεσία Τελωνείων και Προστασίας των Συνόρων των ΗΠΑ διαθέτει ετήσιο προϋπολογισμό ύψους 13,56 δισεκατομμυρίων δολαρίων Ηνωμένων Πολιτειών και περισσότερους από 62.000 υπαλλήλους. Το Γραφείο συνοριακών υπηρεσιών του Καναδά διαθέτει ετήσιο προϋπολογισμό ύψους 2 δισεκατομμυρίων δολαρίων Καναδά και περισσότερους από 14.000 υπαλλήλους.

³ Οι επιλογές πολιτικής που διατυπώνονται στο παρόν έγγραφο έχουν ως στόχο να παρουσιάσουν πιθανές επιλογές που πρέπει να γίνουν, με βάση τις ιδέες που διατυπώθηκαν κατά τη διάρκεια της δημόσιας συζήτησης. Δεν είναι εξαντλητικές και δεν αντανακλούν απαραίτητως τη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η Ένωσή μας θα χρειαστεί επίσης καλά σχεδιασμένα, ευέλικτα και εξορθολογισμένα μέσα σχετικά με την **άμυνα**. Αντιμετωπίζουμε πολυσύνθετες προκλήσεις ασφαλείας που κανένα κράτος μέλος δεν μπορεί να αντιμετωπίσει μόνο του. Η Ευρώπη θα χρειαστεί να αναλάβει μεγαλύτερη ευθύνη για την προστασία των συμφερόντων της, των αξιών της και του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής, συμπληρωματικά με τον Οργανισμό του Βορειοατλαντικού Συμφώνου. Ενώ η Ένωση δεν μπορεί να υποκαταστήσει τις προσπάθειες των κρατών μελών στον τομέα της άμυνας, μπορεί να συμπληρώσει και να μοχλεύσει τη συνεργασία τους για την ανάπτυξη των αμυντικών ικανοτήτων που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των κοινών μας προκλήσεων στον τομέα της ασφάλειας. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθεί η αλληλεπικάλυψη και θα είναι δυνατή η πιο αποδοτική χρήση των χρημάτων των φορολογουμένων.

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να στηριχθεί μια πραγματική Ευρωπαϊκή Αμυντική Ένωση;

Το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας** δρομολογήθηκε τον Ιούνιο του 2017 και αναπτύσσεται σταδιακά. Με περιορισμένο αρχικό προϋπολογισμό ύψους 90 εκατ. ευρώ για την έρευνα στον τομέα της άμυνας και 500 εκατ. ευρώ για τη βιομηχανική ανάπτυξη για την περίοδο 2017-2020 (συνολικά, ο αριθμός αυτός αντιπροσωπεύει περίπου το 0,05 % του τρέχοντος Δημοσιονομικού Πλαισίου), στην πρώτη φάση του θα είναι σε θέση να υποστηρίξει έναν περιορισμένο αριθμό συνεργατικών έργων έρευνας και ανάπτυξης.

Τι είδους Ταμείο Άμυνας θέλουμε για το μέλλον; Μια πραγματική Ευρωπαϊκή Αμυντική Ένωση θα απαιτούσε σημαντικές δημοσιονομικές επενδύσεις.

- ▶ Δεδομένης της κλίμακας των υφιστάμενων εθνικών αμυντικών προϋπολογισμών έρευνας – η Γαλλία και η Γερμανία δαπανούν η καθεμία περισσότερα από 1 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως για την έρευνα στον τομέα της άμυνας – και του υψηλού κόστους ανάπτυξης των αμυντικών τεχνολογιών αιχμής, συμπεριλαμβανομένης της άμυνας στον κυβερνοχώρο, το **σκέλος της έρευνας** του Ταμείου θα χρειαστεί κατ' εκτίμηση προϋπολογισμό ύψους **τουλάχιστον 3,5 δισεκατομμυρίων ευρώ κατά την εν λόγω περίοδο** ώστε να επιτύχει σημαντικά αποτελέσματα.
- ▶ Ομοίως, τουλάχιστον 7 δισ. ευρώ περίπου θα χρειαστούν μεταξύ 2021 και 2027, προκειμένου να καλυφθεί μέρος του κόστους **ανάπτυξης για την αμυντική βιομηχανία**. Αυτό θα επιτρέψει τη μόχλευση σημαντικών συνολικών επενδύσεων για την ανάπτυξη αμυντικών ικανοτήτων ύψους **τουλάχιστον 35 δισεκατ. ευρώ σε διάστημα επτά ετών**. Αυτό αντιστοιχεί στο 14 % των εθνικών δαπανών για αμυντικές δυνατότητες. Ένα σημαντικό βήμα προς την επίτευξη του στόχου που έχει συμφωνηθεί από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας θα ήταν να χρησιμοποιήσουν το 35 % των δαπανών τους για εξοπλισμό σε σχέδια συνεργασίας.
- ▶ Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας έχει τη δυνατότητα να δώσει σημαντική ώθηση για τη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ και την ανταγωνιστικότητα της αμυντικής βιομηχανίας της Ευρώπης. Ωστόσο, λόγω των περιορισμών των Συνθηκών, ο προϋπολογισμός της ΕΕ δεν είναι σε θέση να καλύψει όλα τα πεδία δράσης της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας. Ένας ξεχωριστός μηχανισμός χρηματοδότησης ύψους **περίπου 10 δισ. ευρώ για την περίοδο 2021-2027** θα αυξήσει σημαντικά την ικανότητα της ΕΕ να υποστηρίξει οικονομικά **δραστηριότητες που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας**. Αυτό είναι συγκρίσιμο με έως 3,5 δισ. ευρώ κατά την τρέχουσα περίοδο.

Δύο έτη μετά τη συμφωνία του Παρισιού, η ΕΕ πρέπει επίσης να παραμείνει σταθερά τον ηγετικό της ρόλο στην καταπολέμηση της **αλλαγής του κλίματος** και τη διασφάλιση της ομαλής μετάβασης προς μια σύγχρονη, καθαρή και κυκλική οικονομία. Η εμπειρία σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του κλίματος θα πρέπει να ληφθεί υπόψη. Η ΕΕ οφείλει επίσης να τηρήσει τη δέσμευσή της για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. Επίσης, ο προϋπολογισμός της ΕΕ στηρίζει τη μοναδική **κοινωνική οικονομία της αγοράς** της Ευρώπης. Οι οικονομικές και κοινωνικές πραγματικότητες διαφέρουν σε ολόκληρη την Ευρώπη, από τα ποσοστά απασχόλησης και φτώχειας ως τα συστήματα κοινωνικής προστασίας. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα πρέπει να πραγματώσει τις υποσχέσεις που δόθηκαν από τους ηγέτες κατά την κοινωνική σύνοδο κορυφής του Γκέτεμποργκ. Αυτό σημαίνει περαιτέρω ανάπτυξη της κοινωνικής διάστασης της Ένωσης, μεταξύ άλλων μέσω

της πλήρους εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, και της στήριξης των νέων και της κινητικότητας των ευρωπαίων πολιτών. Θα απαιτηθούν επαρκείς πόροι για τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης και την αντιμετώπιση των προκλήσεων των δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συνδέονται με την ψηφιοποίηση.

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να υποστηριχθεί η κινητικότητα των νέων;

Μετά από 30 χρόνια, το πρόγραμμα Erasmus+ έχει βοηθήσει εννέα εκατομμύρια νέους να σπουδάσουν, να καταρτιστούν, να διδάξουν ή να προσφέρουν εθελοντική εργασία σε άλλη χώρα, αυξάνοντας τις ευκαιρίες τους στην αγορά εργασίας. Το σημερινό πρόγραμμα Erasmus+ 2014-2020 έχει προϋπολογισμό ύψους 14,7 δισ. ευρώ (περίπου το 1,3 % του συνολικού μεγέθους του τρέχοντος Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου), που μπορεί να προσφέρει ευκαιρίες μαθησιακής κινητικότητας μόνον για λιγότερο από το 4 % των νέων που ζουν στην Ευρώπη.

Υπάρχει ευρεία συναίνεση για την ανάγκη να ενισχυθεί η κινητικότητα και οι ανταλλαγές, μεταξύ άλλων με ένα ουσιαστικά ενισχυμένο, χωρίς αποκλεισμούς και διευρυμένο πρόγραμμα Erasmus+. Ανάλογα με το επίπεδο φιλοδοξίας, θα μπορούσαν να εξεταστούν διάφορα σενάρια:

- ▶ **Ο διπλασιασμός του αριθμού των νέων** στην ΕΕ που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus+ ώστε να φθάσουν το 7,5% των νέων ανθρώπων σε όλη την Ευρώπη θα απαιτούσε επένδυση ύψους **30 δισ. ευρώ** στο πλαίσιο του επόμενου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου (κατά τη διάρκεια επταετούς περιόδου).
- ▶ Για την παροχή της ευκαιρίας για **1 στους 3 νέους** να συμμετάσχουν σε μια εμπειρία μάθησης στο εξωτερικό στο πλαίσιο του Erasmus+ θα απαιτηθεί προϋπολογισμός για την περίοδο 2021-2027 της τάξης των **90 δισεκατομμυρίων ευρώ**.

Η προηγμένης τεχνολογίας συνδεσιμότητα των ψηφιακών, ενεργειακών και μεταφορικών υποδομών είναι καίριας σημασίας για την ευρωπαϊκή εδαφική, κοινωνική και οικονομική συνοχή. Η Ευρώπη πρέπει να ενστερνιστεί το δυναμικό καινοτομίας και να εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες που αυτό προσφέρει. Ειδικότερα, η τεχνολογική αλλαγή και η ψηφιοποίηση μεταμορφώνουν τις βιομηχανίες μας και τον τρόπο εργασίας μας, καθώς και τα συστήματα εκπαίδευσης και κοινωνικής πρόνοιας που διαθέτουμε. Η Ευρώπη υστερεί στον δρόμο προς μια ψηφιακή οικονομία και κοινωνία. Το χάσμα στις επενδύσεις στο ψηφιακό πεδίο όχι μόνο υπονομεύει την ικανότητα καινοτομίας και ανάπτυξης της Ευρώπης, αλλά επίσης τη δυνατότητά της να ανταποκριθεί στις αναδυόμενες ανάγκες της κοινωνίας. Συνεπώς, η αξιοποίηση ευκαιριών στο διαδίκτυο και η ολοκλήρωση της **ενιαίας ψηφιακής αγοράς** αποτελεί βασική προτεραιότητα της Ένωσης.

Ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Ευρώπης;

Η στήριξη της ΕΕ για την ευρωπαϊκή υποδομή δεδομένων, τη συνδεσιμότητα και τις ψηφιακές δεξιότητες, ανέρχεται σε περίπου 35 δισεκατομμύρια ευρώ για την επταετή περίοδο. Αυτή παρέχεται μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (17 δισ. ευρώ), του προγράμματος-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία (13 δισεκατομμύρια ευρώ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (2,3 δισεκατομμύρια ευρώ), της Διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» (1 δισεκατομμύριο ευρώ) και του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» (1 δισεκατομμύριο ευρώ).

- ▶ **Η διατήρηση ή ακόμη και μείωση των σημερινών επιπέδων επενδύσεων** ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την ικανότητα της ΕΕ να παραμείνει ανταγωνιστική σε βασικούς τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών όπως η βιομηχανική παραγωγή και τα μηχανήματα, οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, οι μεταφορές, η ενέργεια ή η αυτοκινητοβιομηχανία. Οι ανεπαρκείς επενδύσεις στις ψηφιακές δεξιότητες θα διευρύνουν περαιτέρω το χάσμα που υπάρχει μεταξύ της ζήτησης και της διαθέσιμης εμπειρογνομosύνης, ενώ η αυτοματοποίηση θα αντικαταστήσει τις παραδοσιακές εργασίες. Αυτό θα οδηγήσει σε χαμηλότερη απασχόληση και προοπτικές ανάπτυξης, κατώτερες των προδιαγραφών δημόσιες υπηρεσίες και μεγαλύτερη ευπάθεια σε απειλές κατά της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.
- ▶ **Ο διπλασιασμός των κονδυλίων που επενδύονται στην ψηφιακή οικονομία σε περίπου 70 δισ. ευρώ** για την περίοδο 2021-2027 θα αποφέρει μεγάλη πρόοδο προς την έξυπνη ανάπτυξη σε τομείς όπως οι υψηλής ποιότητας υποδομές δεδομένων, η συνδεσιμότητα και η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο. Θα επιτρέψει την ανάπτυξη νέων αξιόπιστων και ασφαλών υπηρεσιών ηλεκτρονικής υγείας, ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ή κινητικότητας. Θα βοηθήσει να εξασφαλιστεί η υπεροχή της Ευρώπης στους υπερυπολογιστές, στο διαδίκτυο επόμενης γενιάς, στην τεχνητή νοημοσύνη, στη ρομποτική και στα μαζικά δεδομένα. Αυτό θα ενισχύσει την ανταγωνιστική θέση της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων της Ευρώπης στην ψηφιακή οικονομία. Επίσης, θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στην κάλυψη του χάσματος δεξιοτήτων σε ολόκληρη την Ένωση.

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ λειτουργεί ως εφελκυστικό για την ερευνητική δραστηριότητα των ερευνητών και των ομάδων τους και για την τόνωση της καινοτομίας. Η Ευρώπη πρέπει, επίσης, να συμβάλει στη δημιουργία προϋποθέσεων αναβάθμισης των επιχειρήσεων. Η ανάπτυξη επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης και μικρομεσαίων επιχειρήσεων πέραν του σταδίου εκκίνησης εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Πολλοί επιχειρηματίες εγκαταλείπουν την Ευρώπη σε αναζήτηση καλύτερων συνθηκών για την ανάπτυξή τους. **Η έρευνα και η καινοτομία** είναι κείρας σημασίας για το μέλλον μας. Είναι ο μόνος τρόπος αντιμετώπισης, ταυτόχρονα και με βιώσιμο τρόπο, της χαμηλής οικονομικής ανάπτυξης, της περιορισμένης δημιουργίας θέσεων εργασίας και των παγκόσμιων προκλήσεων, όπως η υγεία και η ασφάλεια, η διατροφή και οι ωκεανοί, το κλίμα και η ενέργεια.

Ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να τονωθεί η ανταγωνιστικότητα μέσω της έρευνας και της καινοτομίας;

Για τις προηγμένες οικονομίες, όπως η Ευρώπη, η έρευνα και η καινοτομία έχουν καθοριστική σημασία διότι καθιστούν δυνατή την αύξηση της παραγωγικότητας και την τόνωση της ανταγωνιστικότητας. Ο μελλοντικός προϋπολογισμός της ΕΕ πρέπει συνεπώς να δώσει στην ΕΕ τη δυνατότητα να επενδύσει στις κινητήριες δυνάμεις της καινοτομίας, με σκοπό την προώθηση της ανάπτυξης και της εξέλιξης της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Επί του παρόντος, η Ένωση προβλέπει κονδύλια ύψους σχεδόν 80 δισ. EUR στο οικείο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία «Ορίζων 2020», το οποίο καλύπτει την περίοδο 2014-2020. Ποιος θα πρέπει να είναι ο προϋπολογισμός έρευνας της Ένωσης στο μέλλον;

- ▶ Το πρόβλημα της υποχρηματοδότησης δεν θα επιλυθεί **με τη διατήρηση, πόσο μάλλον με τη μείωση, των σημερινών επιπέδων των επενδύσεων**. Ένα τέτοιο μέτρο θα είχε παράπλευρες συνέπειες στις εθνικές και ιδιωτικές επενδύσεις και θα υπονόμει τις προσπάθειες για την επίτευξη του στόχου που θέτει η στρατηγική «Ευρώπη 2020», δηλαδή την επένδυση του 3% του ΑΕΠ στην έρευνα και ανάπτυξη. Αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα η Ένωση να υστερήσει περαιτέρω σε σχέση με τις άλλες μεγάλες δυνάμεις και να μειωθεί η στήριξη που παρέχει η έρευνα στις λοιπές πολιτικές της ΕΕ.
- ▶ Εκτιμάται ότι **η αύξηση κατά 50% του προϋπολογισμού του προγράμματος-πλαισίου, σε 120 δισ. EUR**, θα είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία 420 000 επιπλέον θέσεων εργασίας έως το 2040 και την αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος κατά περίπου 0,33% την ίδια περίοδο. Με τον τρόπο αυτό θα συνεχιζόταν η ανοδική τάση των προϋπολογισμών έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ που σημειώθηκε πρόσφατα και θα εξασφαλιζόταν η χρηματοδότηση σημαντικού αριθμού προτάσεων υψηλής ποιότητας. Σε παγκόσμιο επίπεδο, θα αυξανόταν η ελκυστικότητα της Ένωσης για τους κορυφαίους ερευνητές και θα ήταν επίσης δυνατόν να αντιμετωπιστούν ορισμένες αδυναμίες στον τομέα της καινοτομίας και των δυνατοτήτων κλιμάκωσης. Τέλος, ένα τέτοιο μέτρο θα συνέβαλε στην επίτευξη προόδου όσον αφορά προτεραιότητες όπως η ψηφιοποίηση, η ενέργεια, το κλίμα και η υγεία.
- ▶ Εκτιμάται ότι ο **διπλασιασμός του προγράμματος-πλαισίου σε 160 δισ. EUR** θα είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία 650 000 θέσεων εργασίας έως το 2040 και την αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος κατά 0,46% την ίδια περίοδο. Η ΕΕ θα ήταν τότε σε θέση να αναδειχτεί σε παγκόσμιο ηγέτη στον τομέα των πρωτοβουλιών μεγάλης κλίμακας, με την προετοιμασία της εμπορικής ανάπτυξης λύσεων πλήρους κλίμακας σε τομείς όπως οι συσσωρευτές, οι λοιμώδεις νόσοι, τα καθαρά και έξυπνα κτίρια και οχήματα, οι τεχνολογίες απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές, η κυκλική οικονομία, τα πλαστικά απόβλητα και τα συνδεδεμένα και αυτοματοποιημένα αυτοκίνητα.

Με ετήσιους ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης άνω των 2%, γυρίζουμε πλέον τη σελίδα της χειρότερης οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης που γνώρισε η ΕΕ. Η **ζώνη του ευρώ** διευρύνθηκε σε 19 κράτη μέλη και το ευρώ είναι το δεύτερο πλέον χρησιμοποιούμενο νόμισμα στον κόσμο. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27, πλην ενός, έχουν δεσμευθεί νομικά να ενταχθούν στη ζώνη του ευρώ σε κάποιο στάδιο. Οι χρηματοπιστωτικές αγορές έχουν ανακτήσει το προ της κρίσης σθένος τους και πρόσφατες βελτιώσεις, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας της Τραπεζικής Ένωσης και της Ένωσης Κεφαλαιαγορών, μας προσφέρουν την ευκαιρία να επισκευάσουμε τη σκεπή όσο ο καιρός είναι καλός.

Πώς μπορεί ο προϋπολογισμός της ΕΕ να υποστηρίξει μια πραγματική Οικονομική και Νομισματική Ένωση;

Τον Δεκέμβριο του 2017 η Επιτροπή παρουσίασε το όραμά της σχετικά με το πώς **θα μπορούσαν η ζώνη του ευρώ και η Ένωση στο σύνολό της να ενισχυθούν με τη χρήση του προϋπολογισμού της ΕΕ** — σήμερα και στο μέλλον. Παρουσιάστηκαν τέσσερις ειδικές λειτουργίες του προϋπολογισμού: η στήριξη των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων σε εθνικό επίπεδο· η διευκόλυνση της σύγκλισης για τα κράτη μέλη που οδεύουν προς ένταξη στη ζώνη του ευρώ· η παροχή ενός μηχανισμού ασφάλειας για την Τραπεζική Ένωση· και η ανάπτυξη μιας σταθεροποιητικής λειτουργίας, με τη συνένωση διαφόρων ταμείων και μέσων σε κλίμακα ΕΕ και ζώνης του ευρώ, με σκοπό τη διατήρηση των επιπέδων των επενδύσεων σε περιπτώσεις μεγάλων ασύμμετρων κλυδωνισμών. Οι λειτουργίες αυτές απαιτούν μια εκ νέου προσέγγιση πέραν των περιορισμών του τρέχοντος προϋπολογισμού της ΕΕ. Προς τον σκοπό αυτό θα μπορούσαν, παραδείγματος χάριν, να αναπτυχθούν συνέργειες με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και ένα μελλοντικό Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων. Ωστόσο, ο προϋπολογισμός μας για την περίοδο μετά το 2020 θα πρέπει επίσης να διαδραματίσει τον δικό του ρόλο:

- ▶ το εργαλείο υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων και ο μηχανισμός σύγκλισης θα πρέπει να είναι σε θέση να παρέχουν **ισχυρή στήριξη και κίνητρα σε όλα τα κράτη μέλη ώστε να εφαρμόσουν ένα ευρύ φάσμα μεταρρυθμίσεων**. Ένα κονδύλι του προϋπολογισμού της τάξης των **25 δις. EUR** τουλάχιστον για επταετή περίοδο θα εξασφάλιζε την επίτευξη κρίσιμης μάζας και θα συνέβαλε στο να αποφευχθεί η συγκέντρωση των χρηματοδοτήσεων σε μικρό μόνον αριθμό κρατών μελών.
- ▶ Η **σταθεροποιητική λειτουργία** θα τεθεί σταδιακά σε εφαρμογή με την πάροδο του χρόνου, με βάση συνακόλουθες πράξεις δανειοληψίας εγγυημένες από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, δάνεια από το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο, έναν εθελοντικό μηχανισμό ασφάλισης βάσει των εθνικών συνεισφορών, καθώς και μια μη επιστρεπτέα ενίσχυση από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα απαιτούμενα από τον προϋπολογισμό της ΕΕ ποσά δεν θα πρέπει απαραίτητα να είναι πολύ υψηλά, αλλά θα πρέπει να είναι αρκετά σημαντικά, ώστε, για παράδειγμα, να μειώσουν την επιβάρυνση από τους τόκους των δανείων και να παρέχουν κίνητρα για την ορθή εφαρμογή του καθεστώτος στήριξης.

Η **πολιτική για τη συνοχή** είναι η κύρια επενδυτική πολιτική της Ένωσης για τη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ περιφερειών και κρατών μελών με την προσφορά ίσων ευκαιριών στα άτομα σε ολόκληρη την Ευρώπη. Αποτελεί σημαντική κινητήρια δύναμη για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, βιώσιμης ανάπτυξης και καινοτομίας στις διάφορες περιφέρειες της Ευρώπης. Με την παροχή κινήτρων για μεταρρυθμίσεις μέσω της στενότερης σύνδεσης με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, και ιδίως τις συστάσεις ανά χώρα, η μελλοντική πολιτική συνοχής θα μπορούσε να ενισχύσει τον ρόλο της ως κινητήρια δύναμη για τον εκσυγχρονισμό των οικονομιών μας.

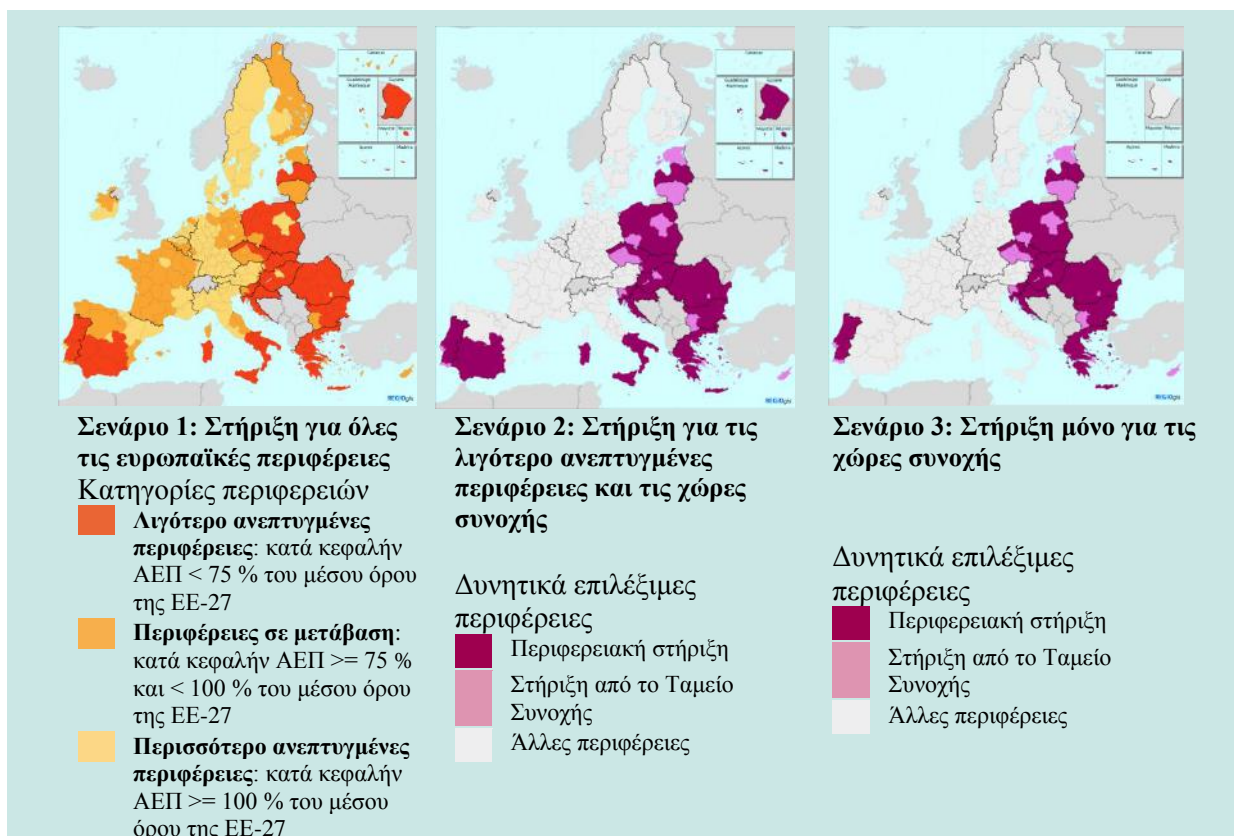
Ποιο επίπεδο φιλοδοξίας για μια αποδοτική πολιτική συνοχής;

πολιτική συνοχής αποτελεί απτή έκφραση της αλληλεγγύης μας με τα λιγότερο ανεπτυγμένα μέρη της Ένωσής μας. Σκοπός της είναι να ενισχυθεί η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Επί του παρόντος όλα τα κράτη μέλη έχουν πρόσβαση στη στήριξη στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων. Θα πρέπει να συνεχιστεί η πολιτική αυτή ή να περιοριστεί στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και/ή τα λιγότερο ανεπτυγμένα κράτη μέλη; Εάν διατηρηθεί η επιλεξιμότητα για όλους, ποιο θα πρέπει να είναι το επίπεδο φιλοδοξίας;

- ▶ Εάν η επιλεξιμότητα για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής διατηρηθεί για όλα τα κράτη μέλη και όλες τις περιφέρειες, **θα μπορούσε να επιτευχθεί βελτίωση της αποτελεσματικότητας με την αυξομείωση των εντάσεων ενίσχυσης και την καλύτερη στόχευση της στήριξης**. Εάν διατηρηθούν τα **τρέχοντα επίπεδα δαπανών, ύψους περίπου 370 δις. EUR⁴**, ποσό που αντιπροσωπεύει σχεδόν το 35 % του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου, θα είναι δυνατόν να διατηρηθεί η ισχυρή επικέντρωση των επενδύσεων, σε όλες τις περιφέρειες, σε τομείς όπως η καινοτομία, ο βιομηχανικός μετασχηματισμός, η μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας, η δράση για το κλίμα και η βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης.
- ▶ Ο τερματισμός της στήριξης των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών και των περιφερειών σε μετάβαση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο θα αντιπροσώπευε **μείωση κατά περίπου 95 δις. EUR** για την περίοδο, ήτοι άνω του ενός τέταρτου των σημερινών κονδυλίων των εν λόγω Ταμείων. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 8,7 % περίπου του ισχύοντος Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου. Στο σενάριο αυτό, διακόπτεται η στήριξη στις περιφέρειες της Αυστρίας, του Βελγίου, της Δανίας, της Φινλανδίας, της μητροπολιτικής Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιρλανδίας, των Κάτω Χωρών, της Σουηδίας και σε πολυάριθμες περιφέρειες της Ιταλίας και της Ισπανίας.
- ▶ Εάν η στήριξη περιοριστεί ακόμη περισσότερο στις χώρες της συνοχής, θα πρέπει επίσης να διακοπούν οι επενδύσεις σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες στη Γαλλία, την Ιταλία και την Ισπανία. Αυτό θα ισοδυναμούσε με **μείωση κατά περίπου 124 δις. EUR** για την περίοδο, το οποίο αντιπροσωπεύει περίπου 33 % των σημερινών κονδυλίων. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 11 % περίπου του ισχύοντος Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου.

Στα σενάρια 2 και 3, η στήριξη για τις οικονομικές, κοινωνικές και εδαφικές προκλήσεις θα πρέπει να αναληφθεί από τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας.

⁴ Από το ποσό αυτό έχουν διατεθεί εκ των προτέρων περίπου 12 δις. EUR στο Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο αντιπροσωπεύει περίπου το 3 % του κονδυλίου για τη συνοχή κατά την περίοδο.

ια εκσυγχρονισμένη **κοινή γεωργική πολιτική** θα πρέπει να στηρίζει τη μετάβαση προς έναν πλήρως βιώσιμο γεωργικό τομέα και την ανάπτυξη δυναμικών αγροτικών περιοχών. Πρέπει να εξασφαλίσει την πρόσβαση σε ασφαλή, υψηλής ποιότητας, οικονομικά προσιτά και ποικίλα τρόφιμα. Μια εκσυγχρονισμένη κοινή γεωργική πολιτική πρέπει να ενισχύει την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία της, με ένα υψηλότερο επίπεδο περιβαλλοντικής και κλιματικής φιλοδοξίας και την ανταπόκριση στις προσδοκίες των πολιτών για την υγεία τους, το περιβάλλον και το κλίμα. Η Ευρώπη χρειάζεται έναν έξυπνο και ανθεκτικό γεωργικό τομέα που να βασίζεται σε έναν ισχυρό κοινωνικοοικονομικό ιστό στις αγροτικές περιοχές.

Ποιο επίπεδο φιλοδοξίας για μια αποδοτική κοινή γεωργική πολιτική;

Στο πλαίσιο για την περίοδο 2014-2020, η κοινή γεωργική πολιτική κινητοποιεί περίπου 400 δισ. EUR για τη χρηματοδότηση μέτρων παρέμβασης στην αγορά, άμεσων ενισχύσεων για τους γεωργούς και προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, καθώς και για την προώθηση της βιώσιμης γεωργίας και βιώσιμων αγροτικών οικονομιών. Οι άμεσες ενισχύσεις αντιπροσωπεύουν περίπου το 70 % αυτού του ποσού. Τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης στηρίζουν τις επενδύσεις, την κατάρτιση και την πιο αποδοτική από πλευράς πόρων γεωργική παραγωγή και η αξία τους ανέρχεται, επί του παρόντος, σε περίπου 100 δισ. EUR για ολόκληρη την περίοδο. Τα προγράμματα αυτά συγχρηματοδοτούνται από τα κράτη μέλη. Με την κοινή γεωργική πολιτική της, η Ένωση συμβάλλει στην αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων στις αγροτικές περιοχές, όπως η έλλειψη ελκυστικών ευκαιριών απασχόλησης ή οι ελλείψεις δεξιοτήτων. Η δημιουργία νέων αλυσίδων αξίας, όπως η καθαρή ενέργεια και η βιοενέργεια, και η υποβοήθηση των αγροτικών περιοχών για την αξιοποίηση της αισθητικής τους αξίας συγκαταλέγονται στους βασικούς στόχους αυτών των προσπαθειών.

Οι συζητήσεις συνεχίζονται σχετικά με τους τρόπους βέλτιστης χρήσης των άμεσων ενισχύσεων. Μια σημαντική πρόταση είναι να μειωθούν οι άμεσες ενισχύσεις και να βελτιωθεί η στόχευσή τους, σύμφωνα με τους στόχους της πολιτικής. **Σήμερα, το 80 % των άμεσων ενισχύσεων χορηγείται στο 20 % των γεωργών.** Εξετάζονται επίσης τρόποι να μειωθούν οι διαφορές μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της γεωργικής στήριξης. Οι μεταβολές στο σύστημα των άμεσων ενισχύσεων θα μπορούσαν να δώσουν τη δυνατότητα εστίασης των ενισχύσεων στα αναμενόμενα αποτελέσματα, όπως η βιώσιμη γεωργική παραγωγή στις λιγότερο αποδοτικές ή ορεινές περιοχές, η επικέντρωση των προσπαθειών στις μικρές και μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις, οι επενδύσεις σε βιώσιμα και αποδοτικά από πλευράς πόρων συστήματα παραγωγής και ο καλύτερος συντονισμός με τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης.

- ▶ Η διατήρηση των επιπέδων των δαπανών σε **περίπου 400 δισ. EUR⁵** κατά την περίοδο για την κοινή γεωργική πολιτική, που αντιπροσωπεύει περίπου το 37 % του ισχύοντος Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου, θα επέτρεπε, μέσω της καλύτερα στοχοθετημένης στήριξης, να αυξηθεί η **στήριξη ιδίως για τις μικρές και μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις**, πράγμα που θα είχε θετικές παράπλευρες συνέπειες και για τις αγροτικές περιοχές.
- ▶ Μείωση της στήριξης κατά 30 % για την κοινή γεωργική πολιτική θα αντιπροσώπευε **περίπου 120 δισ. EUR** κατά την περίοδο που καλύπτει το προσεχές Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο, ή το 11 % περίπου του ισχύοντος Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου. Το σενάριο αυτό ενδέχεται να οδηγήσει σε μείωση του μέσου γεωργικού εισοδήματος κατά περισσότερο από 10 % σε ορισμένα κράτη μέλη και, ενδεχομένως, σε μεγαλύτερες μειώσεις εισοδημάτων σε συγκεκριμένους τομείς.
- ▶ Μείωση της στήριξης κατά 15 % για την κοινή γεωργική πολιτική θα αντιπροσώπευε **περίπου 60 δισ. EUR** κατά την περίοδο του προσεχούς Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου, ή το 5,5 % περίπου του ισχύοντος Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου. Στο σενάριο αυτό, η μείωση του μέσου γεωργικού εισοδήματος θα ήταν πιο περιορισμένη, αλλά και πάλι ενδέχεται να έχει αισθητή επίπτωση σε ορισμένους τομείς, ανάλογα με τις επιλογές.

Τα σενάρια αυτά δεν μπορούν να εξεταστούν μεμονωμένα. Κάθε μείωση των άμεσων ενισχύσεων θα πρέπει να συνοδεύεται από την καλύτερη στόχευση του υπόλοιπου προϋπολογισμού με, παραδείγματος χάριν, τη μεγαλύτερη εστίαση στις μικρές και μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις και την εξασφάλιση καλύτερου συντονισμού με τις δράσεις αγροτικής ανάπτυξης.

⁵ Από το ποσό αυτό έχουν διατεθεί εκ των προτέρων περίπου 27 δισ. EUR στο Ηνωμένο Βασίλειο, ποσό που αντιστοιχεί κατά προσέγγιση στο 7 % του συνόλου για την κοινή γεωργική πολιτική.

Η Ένωση πρέπει επίσης να είναι σε θέση να επιτύχει τους **στόχους της σε διεθνές επίπεδο**. Η Ένωση και τα κράτη μέλη της είναι από κοινού οι μεγαλύτεροι χορηγοί πόρων αναπτυξιακής βοήθειας. Οι πολίτες της ΕΕ αναμένουν από την Ευρώπη να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στον πλανήτη, να προωθήσει τη χρηστή διακυβέρνηση, τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Επιθυμούν η Ευρώπη να προβάλλει τη σταθερότητα και την ασφάλεια, ιδίως στις περιοχές άμεσης γειτονίας της. Επιθυμούν η Ευρώπη να αποδώσει την αναγκαία κρίσιμη μάζα για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων παγκόσμιων προβλημάτων, όπως η παράτυπη μετανάστευση και ο βίαιος εξτρεμισμός. Επιθυμούν η Ευρώπη να υποστηρίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εξάλειψη της φτώχειας και την προώθηση μιας καλύτερης διακυβέρνησης και του κράτους δικαίου, μεταξύ άλλων με την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος. Επιθυμούν η Ευρώπη να αντιμετωπίζει τις κρίσεις, τόσο τις ανθρωπογενείς όσο και τις φυσικές. Επιθυμούν η Ευρώπη να διευθύνει πολυμερείς συζητήσεις σχετικά με ζητήματα παγκόσμιου ενδιαφέροντος, να εξακολουθήσει να προωθεί μια παγκόσμια τάξη βάσει κανόνων και να ενθαρρύνει τη συνεργασία σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος, όπως μεταξύ άλλων η οικονομία και η ενέργεια, η ειρήνη και η ασφάλεια, η άμυνα και η δράση για το κλίμα.

Ωστόσο, η οικονομική κρίση ενέτεινε την αστάθεια και επιδείνωσε τις συγκρούσεις στις χώρες της νότιας γειτονίας μας και πέρα από αυτήν. Η κατάσταση αυτή έχει επιδεινώσει τις **μεταναστευτικές πιέσεις** και ένας πρωτοφανής αριθμός ατόμων μετακινείται στην περιοχή. Η κατάσταση αυτή θα εξακολουθήσει να αποτελεί πραγματικότητα και πρόκληση. Πρέπει να παγιώσουμε και να ενισχύσουμε την εξωτερική διάσταση της δράσης μας στον τομέα της μετανάστευσης και να υποστηρίξουμε την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να επιδιώξουμε τη δημιουργία έξυπνων συνεργειών με διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς και εθνικές τράπεζες ανάπτυξης, ώστε να διασφαλιστούν η αποτελεσματική χρήση των περιορισμένων διαθέσιμων πόρων και η κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων στο μέτρο του δυνατού. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, που αποτελεί τον πυρήνα του Εξωτερικού Επενδυτικού Σχεδίου, είναι ένα μοντέλο το οποίο θα μπορούσε να επεκταθεί στο μέλλον.

Ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να προβάλλουμε τα συμφέροντά μας στο εξωτερικό;

Στο μέλλον, η Ένωση θα χρειαστεί να εφοδιαστεί με τα μέσα που θα της επιτρέψουν να υλοποιήσει τις φιλοδοξίες της και να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις, τόσο τις υφιστάμενες όσο και τις νέες. Στο δημοσιονομικό πλαίσιο 2014-2020, ο προϋπολογισμός που προορίζεται για την εξωτερική δράση ανέρχεται σε περίπου 66 δισ. EUR. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 6 % περίπου του ισχύοντος Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης, που δεν αποτελεί επί του παρόντος μέρος του προϋπολογισμού της Ένωσης, είναι το κύριο μέσο παροχής αναπτυξιακής βοήθειας στις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, καθώς και στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη. Οι συνολικοί οικονομικοί πόροι του 11ου Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης ανέρχονται σε περίπου 31 δισ. EUR για την περίοδο 2014-2020.

Στο μέλλον:

- ▶ Η **αύξηση του τρέχοντος όγκου χρηματοδότησης για τα εξωτερικά μέσα σε ύψος άνω των 100 δισ. EUR** κατά τη σχετική περίοδο θα επέτρεπε στην ΕΕ να εκπληρώσει υφιστάμενες και νέες φιλοδοξίες, οι οποίες αφορούν μεταξύ άλλων τη διεθνή συνεργασία, τη διαχείριση της μετανάστευσης, τις επενδύσεις, τη διακυβέρνηση, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου, αλλά επίσης την προώθηση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, την ανθρωπιστική βοήθεια, την αντιμετώπιση κρίσεων και την πρόληψη των συγκρούσεων. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη στήριξη της στρατηγικής της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια, καθώς και των προσπαθειών σταθεροποίησης που καταβάλλει η ΕΕ στη γειτονία της και στην Αφρική.
- ▶ Η **απλούστευση και ο εξορθολογισμός, σε σημαντικό βαθμό, των εξωτερικών μέσων** θα μπορούσε να βελτιώσει περαιτέρω την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα του προϋπολογισμού για τις εξωτερικές σχέσεις. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης θα μπορούσε να ενταχθεί στο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο, με την προϋπόθεση ότι θα προσαρμοστεί αναλόγως το συνολικό ανώτατο όριο δαπανών και ότι θα διατηρηθεί η υφιστάμενη ευελιξία.

Ο προϋπολογισμός για τις εξωτερικές σχέσεις θα πρέπει επίσης να εξεταστεί στο πλαίσιο της συλλογικής δέσμευσης της ΕΕ και των κρατών μελών **να διαθέσουν έως το 2030 το 0,7 % του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος στην επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια**. Η τήρηση της δέσμευσης αυτής θα απαιτούσε πρόσθετη προσπάθεια της τάξης των 40 δισ. EUR επί επτά έτη στο προσεχές Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο, χωρίς τη συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου. Κάτι τέτοιο προϋποθέτει ότι η ΕΕ θα διατηρήσει το τρέχον μερίδιό της ύψους 20 % της επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας.

4. Ο εκσυγχρονισμός του προϋπολογισμού της ΕΕ

Οι προτεραιότητες και οι επιλογές πολιτικής που παρουσιάζονται ανωτέρω καταδεικνύουν τις επιλογές που πρέπει να γίνουν για τον μελλοντικό προϋπολογισμό της ΕΕ. Οι επιλογές αυτές θα καθορίσουν το μέγεθος και τη φιλοδοξία του πρώτου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου της Ένωσης των 27. Θα καθορίσουν το επίπεδο φιλοδοξίας για την Ευρώπη και θα προσδιορίσουν σε ποιο βαθμό η Ένωση είναι σε θέση να τηρήσει τις υποσχέσεις που περιέχονται στην ατζέντα της Μπρατισλάβα.

Το προσεχές Δημοσιονομικό Πλαίσιο πρέπει να διαθέτει επαρκές μέγεθος και επαρκή ευελιξία. Πράγματι, το μέγεθός του πρέπει είναι τέτοιο ώστε να καθιστά δυνατή τη διαχείριση των νέων προτεραιοτήτων και την αντιμετώπιση της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου. Το έλλειμμα που προκύπτει από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου αναμένεται ότι θα αντισταθμιστεί, σε ίδια αναλογία, με «φρέσκο» χρήμα και την εξοικονόμηση πόρων σε υφιστάμενα προγράμματα. Το Πλαίσιο θα πρέπει να **συνδυάζει αναλογικές εξοικονομήσεις και αναδιατάξεις στον προϋπολογισμό της ΕΕ με τη βούληση παροχής πρόσθετων πόρων για την υλοποίηση των νέων προτεραιοτήτων.**

Είναι επίσης σαφές ότι ο αντίκτυπος του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού εξαρτάται όχι μόνο από το μέγεθός του, αλλά και από τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων δράσης. **Ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, αυξημένες επιδόσεις και απλούστευση** αποτελούν το κλειδί για έναν σύγχρονο και αποτελεσματικό προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο περαιτέρω εξορθολογισμός των κανόνων και διαδικασιών θα συμβάλει στην επίτευξη αυτού του στόχου. Τα ευρωπαϊκά προγράμματα δαπανών πρέπει να αποτυπώνουν την αποφασιστικότητα της ΕΕ να διασφαλίσει ότι κάθε ευρώ δαπανάται με τον πλέον αποδοτικό δυνατό τρόπο και ότι τα αποτελέσματα γίνονται ταχέως αισθητά στην πράξη.

Αυτό προϋποθέτει τη βέλτιστη χρήση των μέσων όπως **οι εγγυήσεις, τα δάνεια ή τα χρηματοδοτικά μέσα**. Το ενισχυμένο Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων διαδραματίζει, για παράδειγμα, καθοριστικό ρόλο στην κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Με την επένδυση από κοινού στην έρευνα, την καινοτομία και τις υποδομές, δημιουργήσαμε θέσεις εργασίας και ανάπτυξη, ενώ παράλληλα αντιμετωπίσαμε τις τρέχουσες παγκόσμιες προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, η επιστήμη, οι μεταφορές, η ενέργεια και η διαστημική πολιτική.

Η αποτελεσματική χρήση αυτών των μέσων απαιτεί μια σαφή στρατηγική και μια περισσότερο εξορθολογισμένη προσέγγιση. Οι επιδοτήσεις και οι επιχορηγήσεις θα εξακολουθήσουν να είναι αναγκαίες για τα σχέδια που δεν αποφέρουν έσοδα, όπως οι ανταλλαγές Erasmus+ ή η ανθρωπιστική βοήθεια. Ωστόσο, όταν υπάρχει ενδιαφέρον από την αγορά, οι εγγυήσεις και τα χρηματοδοτικά μέσα μπορούν να δημιουργήσουν μόχλευση του προϋπολογισμού.

Πώς θα γίνουν περισσότερα με λιγότερα χρήματα;

Στο έγγραφο προβληματισμού της Επιτροπής σχετικά με το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ υπογραμμίζεται ο σημαντικός ρόλος των εγγυήσεων και των χρηματοδοτικών μέσων προκειμένου να γίνουν περισσότερα με λιγότερα χρήματα. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων αναμένεται, για παράδειγμα, να κινητοποιήσει πάνω από 500 δισ. EUR και να τονώσει σημαντικά την ευρωπαϊκή οικονομία. Ωστόσο, το σημερινό τοπίο των αγορακεντρικών μέσων της ΕΕ είναι κατακερματισμένο: σχεδόν 40 χρηματοδοτικά μέσα και τρεις εγγυήσεις του προϋπολογισμού και ταμεία εγγυήσεων υπό κεντρική διαχείριση, ήτοι ποσοστό περίπου 4 % του ισχύοντος Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου. Μόνο στον τομέα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων υπάρχουν επτά κεντρικά διαχειριζόμενα χρηματοδοτικά μέσα και πολλές εκατοντάδες στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης. Υπάρχουν σαφή περιθώρια εξορθολογισμού και αύξησης της αποτελεσματικότητας.

- ▶ Μία επιλογή για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και του αντικτύπου των μέσων που αποβλέπουν στη στήριξη των επενδύσεων στην ΕΕ θα μπορούσε να είναι η ένταξή τους σε **ενιαίο μηχανισμό στήριξης των επενδύσεων**. Αυτό θα ενισχύσει περαιτέρω το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων και θα έχει θετικό αντίκτυπο στα επίπεδα των επενδύσεων, της οικονομικής μεγέθυνσης και της απασχόλησης σε ολόκληρη την ΕΕ.
- ▶ Η ευρύτερη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων και των εγγυήσεων από τον προϋπολογισμό θα μπορούσε να **υπερδιπλασιάσει** σε 2 τρις. EUR τις επενδύσεις που θα κινητοποιηθούν για το επόμενο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο.

Η δημοσιονομική **ευελιξία** είναι μια άλλη βασική αρχή που θα πρέπει να διέπει το επόμενο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο. Θα έχει ουσιώδη σημασία για την προσαρμογή σε νέες ανάγκες και σε ασταθείς γεωπολιτικές και εγχώριες συνθήκες. Τα ειδικά μέσα, με βάση τους υπάρχοντες μηχανισμούς, θα εξακολουθήσουν να έχουν καίρια σημασία για την αντιμετώπιση νεοεμφανιζόμενων προκλήσεων, όπως η μετανάστευση ή η ανθρωπιστική βοήθεια. Επιπλέον, υπάρχουν ισχυρά επιχειρήματα για την επανεξέταση των υφιστάμενων μηχανισμών, ώστε να εξασφαλίζεται ότι τα διαθέσιμα κονδύλια στηρίζουν αποτελεσματικά τις προτεραιότητες της Ένωσης. Αυτό δεν συμβαίνει πάντοτε, δεδομένου ότι ένα μέρος των δημοσιονομικών δεσμεύσεων που προβλέπονται στο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο ακυρώνονται σε μεταγενέστερο στάδιο. Αυτό μπορεί να συμβεί για διάφορους λόγους, όπως καθυστερήσεις στην έναρξη των έργων, τυπικά σφάλματα κατά την υλοποίηση των έργων ή σφάλματα στις αιτήσεις επιστροφής δαπανών. Ως αποτέλεσμα, οι δυνατότητες του προϋπολογισμού της ΕΕ δεν αξιοποιούνται στο έπακρο για τη στήριξη των στόχων της ΕΕ και την προσφορά ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας. Πρόκειται για μια χαμένη ευκαιρία στήριξης των κοινών προτεραιοτήτων μας.

Πώς μπορούν να αξιοποιηθούν πλήρως τα αποδεσμευμένα κονδύλια;

Επί του παρόντος, τα κονδύλια που έχουν δεσμευτεί στον προϋπολογισμό της ΕΕ, αλλά τα οποία τελικά δεν δαπανήθηκαν κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων της ΕΕ ακυρώνονται. Οι πόροι αυτοί μειώνουν τους ετήσιους υπολογισμούς των ακαθάριστων εθνικών συνεισφορών των κρατών μελών σε σύγκριση με την πλήρη εκτέλεση των δημοσιονομικών δεσμεύσεων.

- ▶ Αντί να ακυρωθούν τα ποσά αυτά, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως **ενωσιακό αποθεματικό**. Το αποθεματικό αυτό θα μπορούσε να επιστρατευθεί για την επίτευξη κοινών προτεραιοτήτων και την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων. Οι τρέχουσες εκτιμήσεις δείχνουν ότι **περίπου 21 έως 28 δισ. EUR θα μπορούσαν να διατεθούν μέσω του μηχανισμού αυτού εντός μιας περιόδου 7 ετών**. Τα ποσά αυτά θα μπορούσαν να είχαν χρησιμοποιηθεί, για παράδειγμα, το 2015, για τη χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων και για την αντιμετώπιση των επενδυτικών κενών, που δημιουργήθηκαν ως αποτέλεσμα της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Θα είχε γίνει αυτό, αντί να περικοπούν σημαντικά προγράμματα όπως το «Ορίζων 2020» ή ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη». Ομοίως, το αποθεματικό θα μπορούσε να είχε χρησιμοποιηθεί το 2016, για να στηριχθεί η δημιουργία της Διευκόλυνσης για τους Πρόσφυγες στην Τουρκία, για την οποία απαιτήθηκε η χρήση όλης της ευελιξίας στον προϋπολογισμό της ΕΕ, καθώς και μεμονωμένες συνεισφορές από τα κράτη μέλη. Θα είχε επίσης προσφέρει τη δυνατότητα να κινητοποιηθεί ταχέως περισσότερη χρηματοδότηση για την αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης.
- ▶ Στον σημερινό ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο, τα απρόβλεπτα γεγονότα θα συμβαίνουν με αυξανόμενη συχνότητα. Το ενωσιακό αποθεματικό θα επιτρέψει ταχύτερη και αποφασιστικότερη αντίδραση σε τέτοιες εξελίξεις. Εμείς, σχεδόν δέκα χρόνια από σήμερα, ακόμη θα εφαρμόζουμε το επόμενο Δημοσιονομικό Πλαίσιο. Η μακροπρόθεσμη σταθερότητα συνιστά πλεονέκτημα, αλλά και περιορισμό. Το ενωσιακό αποθεματικό θα αποτελέσει ένα ισχυρό και ευέλικτο νέο εργαλείο για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων γεγονότων και για την ανταπόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, σε τομείς όπως η ασφάλεια και η μετανάστευση.

Τέλος, στο πλαίσιο του δημόσιου διαλόγου, έχει προταθεί να μπορεί η εκταμίευση κονδυλίων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ να συνδέεται με **τον σεβασμό των αξιών που ορίζονται στο άρθρο 2** της Συνθήκης ΕΕ, και ιδίως όσον αφορά την κατάσταση του κράτους δικαίου στα κράτη μέλη. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν προχωρήσει ακόμη περισσότερο, υποστηρίζοντας ότι οι σοβαρές παραβάσεις του δικαίου της ΕΕ θα πρέπει να έχει συνέπειες και θα πρέπει να οδηγεί στην αναστολή των εκταμιεύσεων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Η Ένωση είναι κοινότητα δικαίου και οι αξίες της αποτελούν την ίδια τη βάση της ύπαρξής της. Διεισδύουν σε ολόκληρη τη νομική και θεσμική δομή της και σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματά της. Ο σεβασμός αυτών των αξιών πρέπει, επομένως, να διασφαλίζεται σε ολόκληρο το φάσμα των πολιτικών της Ένωσης. Αυτό περιλαμβάνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ, όπου ο σεβασμός των θεμελιωδών αξιών είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και την αποτελεσματική χρηματοδότηση της ΕΕ. Ο σεβασμός του κράτους δικαίου είναι σημαντικός για τους Ευρωπαίους πολίτες, καθώς και για τις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες, την καινοτομία και τις επενδύσεις. Η ευρωπαϊκή οικονομία αναπτύσσεται στο μέγιστο όταν το νομικό και θεσμικό πλαίσιο τηρεί στο ακέραιο τις κοινές αξίες της Ένωσης.

Θα πρέπει να τίθενται όροι για τη χρηματοδότηση από την ΕΕ;

Το δυναμικό του προϋπολογισμού της ΕΕ μπορεί να ενεργοποιηθεί πλήρως μόνον εάν βοηθά το οικονομικό, ρυθμιστικό και διοικητικό περιβάλλον στα κράτη μέλη.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο, στο πλαίσιο του ισχύοντος Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου, όλα τα κράτη μέλη και οι δικαιούχοι οφείλουν να δείξουν ότι το ρυθμιστικό πλαίσιο δημοσιονομικής διαχείρισης είναι εύρωστο, ότι η σχετική νομοθεσία της ΕΕ εφαρμόζεται ορθά, και ότι υφίσταται η απαιτούμενη διοικητική και θεσμική ικανότητα ώστε να είναι επιτυχής η χρηματοδότηση από την ΕΕ. Επιπλέον, οι όροι πολιτικής μπορούν να προωθήσουν τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών σε τομείς όπου παίζουν σημαντικό ρόλο οι οικονομίες κλίμακας ή τα εξωτερικά επακόλουθα. Θεσπίστηκαν επίσης νέες διατάξεις στο πλαίσιο του ισχύοντος Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου, ώστε να αποφεύγονται καταστάσεις όπου υπονομεύεται η αποτελεσματικότητα της χρηματοδότησης από την ΕΕ λόγω μη χρηστών οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών.

Το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο αποτελεί ευκαιρία να εξετάσουμε αν οι εν λόγω αρχές έχουν δημιουργήσει ένα στέρεο υπόβαθρο για την επίτευξη αποτελεσμάτων. Είναι επίσης η στιγμή να εξετάσουμε με ποιον τρόπο μπορεί να ενισχυθεί η σχέση μεταξύ της χρηματοδότησης από την ΕΕ και του σεβασμού των θεμελιωδών αξιών της ΕΕ.

Οποιοσδήποτε τέτοιος μηχανισμός χρειάζεται, ωστόσο, να είναι διαφανής, αναλογικός και νομικά ασφαλής. Παρότι θα μπορούσε, κατ' αρχήν, να εφαρμόζεται σε όλες τις σχετικές πολιτικές που συνεπάγονται δαπάνη από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, οι όποιοι χρηματοοικονομικοί όροι θα πρέπει να είναι ακριβείς, αναλογικοί και να απαιτούν επαρκή σύνδεση μεταξύ των όρων που επιβάλλονται και του σκοπού της χρηματοδότησης. Στη συζήτηση αυτή θα πρέπει επίσης να εξεταστεί ο αντίκτυπος των πιθανών παραβιάσεων των θεμελιωδών αξιών ή του κράτους δικαίου σε εθνικό επίπεδο όσον αφορά τους επιμέρους δικαιούχους της χρηματοδότησης από την ΕΕ, όπως οι φοιτητές Erasmus, οι ερευνητές ή οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, που δεν ευθύνονται για τις παραβιάσεις αυτές⁶.

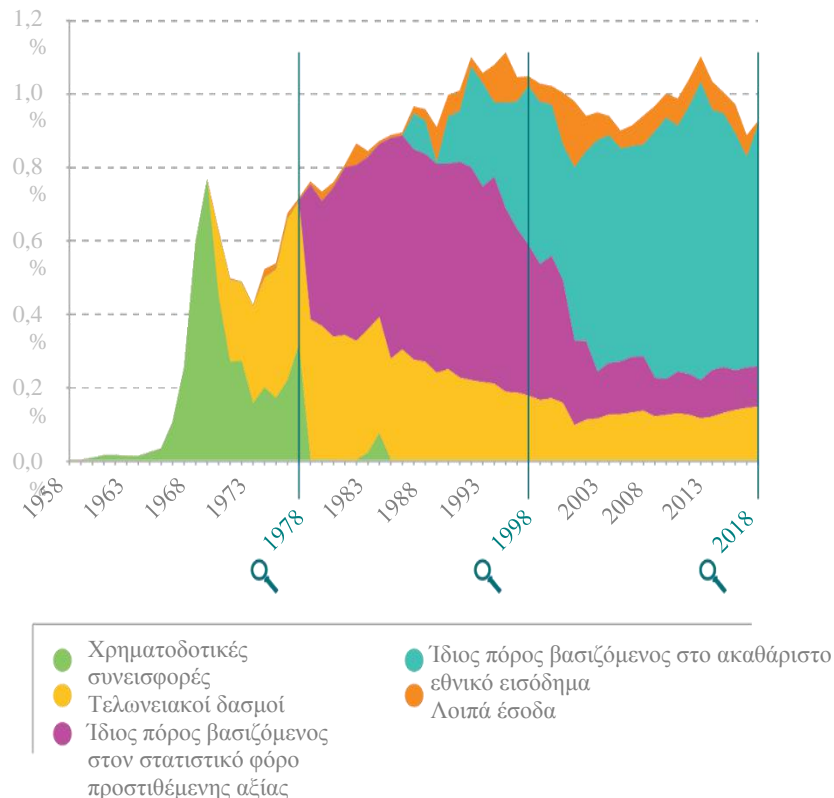
⁶ Τούτο ακολουθεί τη λογική του άρθρου 7 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο ορίζει ότι κάθε αναστολή των δικαιωμάτων των κρατών μελών «λαμβάνει υπόψη τις πιθανές συνέπειες [...] στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις φυσικών και νομικών προσώπων».

5. Χρηματοδότηση του προϋπολογισμού της ΕΕ

Η συζήτηση σχετικά με το Δημοσιονομικό Πλαίσιο μετά το 2020 θα καλύψει, όχι μόνο το για ποιους σκοπούς θα πρέπει να χρησιμοποιείται ο προϋπολογισμός της ΕΕ, αλλά και το πώς θα χρηματοδοτείται στο μέλλον. Το σκέλος των εσόδων του προϋπολογισμού έχει καταστεί περίπλοκο και η σύνδεση μεταξύ των στόχων του προϋπολογισμού της ΕΕ και του τρόπου χρηματοδότησής του έχει καταστεί σταδιακά πιο χαλαρή.

Πηγές χρηματοδότησης του προϋπολογισμού της ΕΕ

% του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος

Μια μεταρρύθμιση στο σκέλος των εσόδων του προϋπολογισμού της ΕΕ θα συνέβαλε ώστε να επικεντρωθεί η συζήτηση στους στόχους και τους τομείς στους οποίους η ΕΕ μπορεί να προσφέρει πραγματική προστιθέμενη αξία⁷.

⁷ Βλ. την έκθεση «Η μελλοντική χρηματοδότηση της ΕΕ», που υποβλήθηκε, τον Ιανουάριο του 2017, από μια ομάδα υψηλού επιπέδου που συστάθηκε από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, υπό την προεδρία του Mario Monti.

Τι θα μπορούσαν να προσφέρουν νέοι Ίδιοι Πόροι στον προϋπολογισμό της ΕΕ;

- ▶ **Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών** : Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της πολιτικής της ΕΕ για το κλίμα. Ένας αριθμός δικαιωμάτων εκπομπής τίθενται σε πλειστηριασμό από τα κράτη μέλη και αγοράζονται από επιχειρήσεις, προκειμένου να καλύψουν τις οικείες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου. Ένα μέρος των εσόδων από τον πλειστηριασμό δικαιωμάτων θα μπορούσε να διατεθεί για τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ανάλογα με τις τιμές της αγοράς για τα δικαιώματα εκπομπής, ένα μέρος των εσόδων που προκύπτουν από το Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών θα μπορούσε να αποφέρει έσοδα που εκτιμώνται μεταξύ 7 δισ. EUR και 105 δισ. EUR σε διάστημα επτά ετών.
- ▶ **Ίδιος Πόρος βασισμένος στον ΦΠΑ**: Ο φόρος προστιθέμενης αξίας αποτελεί φόρο κατανάλωσης που υπολογίζεται επί της προστιθέμενης αξίας σε όλα τα αγαθά και τις υπηρεσίες που πωλούνται στην ΕΕ. Σήμερα, ο Ίδιος Πόρος βάσει του φόρου αυτού βασίζεται σε πολύ περίπλοκους στατιστικούς υπολογισμούς. Θα μπορούσε να εισπράττεται ένας αναθεωρημένος Ίδιος Πόρος από μια απλουστευμένη βάση φόρου προστιθέμενης αξίας. Τα έσοδα από τον ισχύοντα Ίδιο Πόρο βάσει του ΦΠΑ ανέρχονται επί του παρόντος σε περίπου 105-140 δισ. EUR, σε διάστημα επτά ετών, και θα μπορούσαν να προσαρμοστούν με τη βαθμονόμηση του συντελεστή καταβολής σε συνάρτηση με τα απαιτούμενα επίπεδα.
- ▶ **Κοινή Ενοποιημένη Βάση Φορολογίας Εταιρειών**: Οι μεγάλες επιχειρήσεις επωφελούνται τα μέγιστα από την ενιαία αγορά. Η κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών είναι ένα ενιαίο σύνολο κοινών κανόνων για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών των εταιρειών στην ΕΕ. Μια συνεισφορά βασισμένη σε μια εναρμονισμένη βάση φορολόγησης των εταιρειών, η οποία ενδεχομένως θα περιλαμβάνει ψηφιακή συνιστώσα, θα συνέβαλλε στην ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ των πλεονεκτημάτων της ενιαίας αγοράς και της χρηματοδότησης της Ένωσης. Κάθε κράτος μέλος θα διατηρούσε τη δυνατότητα να φορολογεί το μερίδιό του από τα κέρδη με τον δικό του εθνικό φορολογικό συντελεστή. Ανάλογα με το μοντέλο που θα επιλεγεί και τον εφαρμοζόμενο συντελεστή, ένας φόρος συνδεδεμένος με την κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών θα μπορούσε να αποφέρει μεταξύ 21 και 140 δισ. EUR, σε διάστημα επτά ετών, μη συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων εσόδων από τη μείωση της φοροδιαφυγής.
- ▶ **Έσοδα από τη νομισματοκοπία** είναι ο όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει τα έσοδα που περιέρχονται στις κεντρικές τράπεζες και στις κυβερνήσεις από την έκδοση χρήματος. Δεδομένου ότι το νομισματικό εισόδημα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για την έκδοση του ευρώ συνδέεται άμεσα με την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, θα μπορούσε να θεωρηθεί ως πιθανός νέος Ίδιος Πόρος. Θα μπορούσε να διατεθεί για τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ως μια μορφή εθνικής συνεισφοράς, ποσό που αντιστοιχεί σε ένα μερίδιο των καθαρών κερδών που προκύπτουν από τα μερίδια συμμετοχής των εθνικών κεντρικών τραπεζών στο νομισματικό εισόδημα της ζώνης του ευρώ που καταβάλλονται στα Δημόσια Ταμεία. Παρόμοια λογική εφαρμόστηκε όσον αφορά το εισόδημα που δημιουργήθηκε στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες από συσσωρευμένα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, όταν, το 2012, οι Υπουργοί της Ευρωομάδας συμφώνησαν σχετικά με τη μεταφορά του ισοδύναμου του εισοδήματος που δημιουργήθηκε από τη διακράτηση ελληνικών κρατικών ομολόγων από το Ευρωσύστημα (Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και εθνικές κεντρικές τράπεζες) στην Ελλάδα. Ανάλογα με το εφαρμοζόμενο ποσοστό, τα εκτιμώμενα έσοδα από τη νομισματοκοπία θα μπορούσαν να κυμανθούν από 10,5 δισ. EUR (10 %) έως 56 δισ. EUR (50 %) σε διάστημα επτά ετών.

Οι νέοι Ίδιοι Πόροι θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη διαμόρφωση μιας ακόμη πιο άμεσης σύνδεσης με τις πολιτικές της Ένωσης⁸. Αυτό θα μπορούσε, ιδίως, να ισχύσει για τη

⁸ Για τις αλλαγές στην απόφαση περί ιδίων πόρων, που χρειάζονται για τη μεταρρύθμιση του συστήματος, θα απαιτηθεί ομοφωνία στο Συμβούλιο, κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, και κύρωση από όλα τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις συνταγματικές τους απαιτήσεις. Τέτοιες αλλαγές έχουν γίνει και στο παρελθόν, ως μέρος της δέσμης μέτρων που συνοδεύει κάθε νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο. Εν πάση περιπτώσει, πιθανότατα να απαιτηθούν αλλαγές στο ανώτατο όριο ιδίων πόρων για να καλυφθούν οικονομικές υποχρεώσεις που συνδέονται με δάνεια ή χρηματοδοτικές διευκολύνσεις με εγγύηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, τη νέα λειτουργία σταθεροποίησης και την πιθανή ένταξη του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης στο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο.

στήριξη των στόχων αειφορίας, την Ενιαία Αγορά και την Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Για παράδειγμα, ένα μέρος των εσόδων από το Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών θα μπορούσε να συμβάλλει στη στήριξη των στόχων της ΕΕ για αειφόρο ανάπτυξη. Ο Ίδιος Πόρος φόρου προστιθέμενης αξίας θα πρέπει να απλουστευθεί και θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την τρέχουσα μεταρρύθμιση προς έναν Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο φόρου προστιθέμενης αξίας. Ένας Ίδιος Πόρος βασισμένος σε ένα μερίδιο των εσόδων από την ανανεωμένη κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών θα ενίσχυε τη σύνδεση μεταξύ των οφελών από την ενιαία αγορά και της χρηματοδότησης του προϋπολογισμού της ΕΕ. Ένα μέρος του εισοδήματος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας από την έκδοση τραπεζογραμματίων αποτελεί άλλο ένα παράδειγμα μιας πιθανής νέας πηγής εσόδων για τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Περαιτέρω Ίδιοι Πόροι, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αναφέρονται στην έκθεση Monti, εξετάζονται λεπτομερέστερα.

Η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου θα αποτελέσει ευκαιρία να απλουστευθεί ριζικά το σκέλος των εσόδων του προϋπολογισμού. Η διόρθωση που χορηγήθηκε στο παρελθόν στο Ηνωμένο Βασίλειο, και οι διορθώσεις που ελήφθησαν από άλλα κράτη μέλη που συνεισφέρουν στη χρηματοδότηση της διόρθωσης υπέρ του Ηνωμένου Βασιλείου, κατέστησαν το σκέλος των εσόδων του προϋπολογισμού πιο περίπλοκο και λιγότερο διαφανές. Σήμερα, υπάρχει ισχυρό επιχείρημα για την εξάλειψη όλων των εν λόγω διορθώσεων ως μέρος μιας δίκαιης και ισορροπημένης δέσμης δημοσιονομικών μέτρων.

6. Η σπουδαιότητα του ορθού χρονοδιαγράμματος

Είναι σημαντικό να επιτευχθεί ταχεία πολιτική συμφωνία σχετικά με έναν νέο, σύγχρονο προϋπολογισμό της ΕΕ, για να αποδειχθεί ότι η Ένωση είναι έτοιμη να υλοποιήσει τις δεσμεύσεις της σχετικά με το εποικοδομητικό πολιτικό θεματολόγιο που παρουσιάστηκε στη Μπρατισλάβα και τη Ρώμη.

Αυτό θα δείξει ότι, μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου το 2019, η Ευρώπη των 27 είναι ενωμένη, έχει σαφή αίσθηση σκοπού και κατεύθυνσης, και είναι έτοιμη να υλοποιήσει τις δεσμεύσεις της. Θα δώσει δε την καλύτερη δυνατή ευκαιρία για την έναρξη εφαρμογής των νέων προγραμμάτων, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, την 1η Ιανουαρίου 2021, μετουσιώνοντας τους πολιτικούς στόχους σε γρήγορα αποτελέσματα επιτόπου.

Η σύναψη ταχείας συμφωνίας δεν είναι μόνο πολιτικά επιθυμητή. Αποτελεί επίσης επιτακτική ανάγκη σε πρακτικό επίπεδο. Όλοι οι εταίροι μας και οι δικαιούχοι χρηματοδότησης από την ΕΕ, καθώς και οι εθνικές και περιφερειακές αρχές, χρειάζονται ασφάλεια δικαίου και οικονομική ασφάλεια. Χρειάζονται χρόνο για να προετοιμάσουν την υλοποίηση των νέων προγραμμάτων. Η καθυστερημένη έγκριση του ισχύοντος Δημοσιονομικού Πλαισίου είχε ως αποτέλεσμα σημαντικές καθυστερήσεις στην έναρξη των νέων προγραμμάτων και, κατά συνέπεια, στην επίτευξη των προτεραιοτήτων μας για χρηματοδότηση.

Το κόστος ευκαιρίας των καθυστερήσεων αυτών είναι υψηλό. Η απρόσκοπτη μετάβαση στο νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο θα είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της δυναμικής της οικονομικής ανάκαμψης, καθώς και για να δοθεί η δυνατότητα στην Ένωση να συνεχίσει να αναλαμβάνει ταχεία και αποφασιστική δράση σε πολλούς τομείς όπου η ταχύτητα της αντίδρασης είναι το κλειδί της επιτυχίας.

Πρέπει, επομένως, να βεβαιωθούμε ότι η εμπειρία από την εφαρμογή του ισχύοντος πλαισίου δεν θα επαναληφθεί.

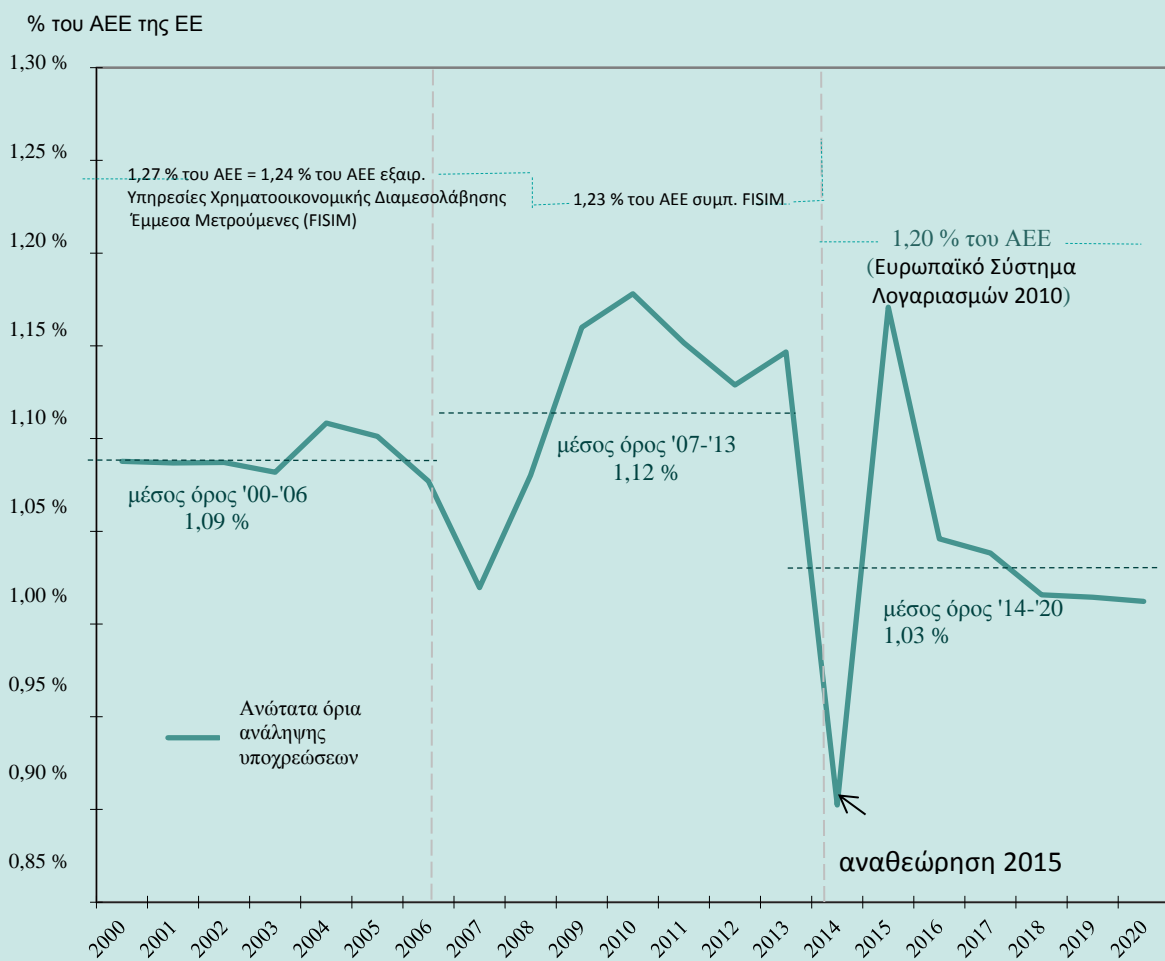
Η συμφωνία για το επόμενο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο, το 2019, δεν θα στείλει μόνον το μήνυμα μιας ισχυρής και ενωμένης Ευρώπης των 27 που είναι σε θέση να υλοποιήσει τις δεσμεύσεις της με πειστικό τρόπο, αλλά θα διασφαλίσει επίσης την προβλεψιμότητα και τη συνέχεια της χρηματοδότησης προς όφελος όλων.

ΓΙΑΤΙ ΕΧΟΥΝ ΣΗΜΑΣΙΑ ΟΙ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ;

Η έναρξη των προγραμμάτων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων της περιόδου 2014-2020 καθυστέρησε σημαντικά. Η νομοθεσία για τα τομεακά προγράμματα ολοκληρώθηκε μόλις στα τέλη Δεκεμβρίου του 2013, κατόπιν συμφωνίας επί του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου κατά το πρώτο εξάμηνο του εν λόγω έτους. Το γεγονός αυτό καθυστέρησε την έγκριση των λεπτομερών κανόνων που χρειάζονται για να μπορέσουν τα προγράμματα να λειτουργήσουν στην πράξη, καθώς και την επακόλουθη διαπραγμάτευση των συμφωνιών εταιρικής σχέσης με τα κράτη μέλη.

Κατά συνέπεια, καθυστέρησαν οι επενδύσεις, όπως επίσης και η στήριξη για καθ' όλα αναγκαία έργα και μεταρρυθμίσεις. Όλα αυτά ήρθαν να προστεθούν στη σημαντική μείωση των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων κατά την έναρξη της τρέχουσας περιόδου.

Εξέλιξη των ανώτατων ορίων ανάληψης υποχρεώσεων μεταξύ 2000 και 2020 (τρέχουσες τιμές)

Οι καθυστερήσεις έχουν πραγματικές συνέπειες για τους ανθρώπους.

- ▶ Οι νομικές πράξεις για τα Ταμεία Ασύλου, Μετανάστευσης και Ασφάλειας εκδόθηκαν μόλις το 2014. Αυτό σημαίνει ότι ο ορισμός των αρχών και η έγκριση των προγραμμάτων πραγματοποιήθηκαν μόλις το 2015. Ως αποτέλεσμα της καθυστέρησης, τα κράτη μέλη δεν ήταν σε θέση να δρομολογήσουν τα έργα εγκαίρως. **Αυτό είχε αντίκτυπο στην ικανότητα υποδοχής και στέγασης στα κράτη μέλη, καθώς και στη διαχείριση των συνόρων.** Λόγω των καθυστερήσεων, ήταν δύσκολο για την ελληνική διοίκηση να χρησιμοποιήσει τη χρηματοδότηση από την ΕΕ ώστε να προετοιμαστεί για την κρίση το 2015. Τα καταλύματα δεν ήταν έτοιμα. Οι συνθήκες για την υποδοχή προσφύγων ήταν ανεπαρκείς, τη στιγμή που άνθρωποι που είχαν ανάγκη προστασίας κατέφθαναν μαζικά στα νησιά μεταξύ Ιουνίου και Σεπτεμβρίου 2015. Ταυτόχρονα, άλλα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της Σουηδίας και της Αυστρίας, δεν είχαν

στη διάθεσή τους χρηματοδότηση από την ΕΕ για τη φιλοξενία των ανθρώπων που έφθαναν μέσω της οδού των Βαλκανίων. Η ΕΕ χρειάστηκε να χρησιμοποιήσει βοήθεια έκτακτης ανάγκης για τη στήριξη αυτών των κρατών μελών σε αυτή τη δύσκολη περίοδο.

- ▶ Ορισμένες διεθνείς δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ δεν μπορούσαν να υλοποιηθούν το 2014, λόγω της καθυστερημένης έγκρισης του πρόσφατου Δημοσιονομικού Πλαισίου. Αυτό είχε ως συνέπεια ότι περίπου **25-30 000 ανταλλαγές μεταξύ φοιτητών και καθηγητών από τα κράτη μέλη και τις χώρες εταίρους μας, που προβλέπονταν για το 2014, δεν κατέστη δυνατόν να πραγματοποιηθούν κατά το εν λόγω έτος**. Αν τέτοιες καθυστερήσεις συνέβαιναν για το σύνολο του προγράμματος, περίπου 1 000 000 νέοι δεν θα ήταν σε θέση να επωφεληθούν από ανταλλαγή στο πλαίσιο του Erasmus+ το 2021.
- ▶ Οι καθυστερήσεις στην υλοποίηση του επόμενου προγράμματος-πλαίσιο για την έρευνα θα συνεπάγονταν την **απώλεια περίπου 5 000 θέσεων εργασίας για ερευνητές ανά μήνα** (περίπου το 3-4 % των συνολικών θέσεων εργασίας για ερευνητές στην ΕΕ) και επιπλέον 7 000 θέσεων εργασίας στην ευρύτερη οικονομία. Θα υπήρχε απώλεια περισσότερων από 200 δημοσιεύσεων στον τομέα της έρευνας κατά την ίδια περίοδο, συμπεριλαμβανομένων περίπου 100 άρθρων με μεγάλο αντίκτυπο.
- ▶ Οι καθυστερήσεις στην επιλογή των έργων στο αρχικό στάδιο της υλοποίησης των προγραμμάτων συνοχής θα συνεπάγονταν ότι **πάνω από 100 000 έργα δεν θα ήταν σε θέση να ξεκινήσουν εγκαίρως**. Στους τομείς που επηρεάζονται συγκαταλέγονται η υποστήριξη των επιχειρήσεων, η ενεργειακή απόδοση, η υγειονομική περίθαλψη, η εκπαίδευση και η κοινωνική ένταξη.
- ▶ Διάφορα προγράμματα υποδομών μεγάλης κλίμακας επίσης θα επηρεάζονταν έντονα από τις καθυστερήσεις. Τα διαστημικά προγράμματα, όπως το Galileo ή το Copernicus έχουν μακροχρόνιους επενδυτικούς κύκλους. Για τον λόγο αυτό, έχουν ανάγκη **προβλεψιμότητας όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις**. Μια τρέχουσα διαδικασία δημόσιων συμβάσεων για μια σειρά δορυφόρων Galileo θα ολοκληρωθεί το 2019 και μπορεί να υλοποιηθεί πλήρως μόνον εφόσον τεθούν πλήρως σε εφαρμογή οι νέες νομικές και δημοσιονομικές απαιτήσεις.
- ▶ Άλλα παραδείγματα των αρνητικών συνεπειών των καθυστερήσεων στην έγκριση ενός νέου δημοσιονομικού πλαισίου περιλαμβάνουν τη **Rail Baltica**. Το έργο αφορά την κατασκευή μιας **σιδηροδρομικής σύνδεσης ζωτικής σημασίας στις χώρες της Βαλτικής** και αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί έως το 2025/2027. Το έργο πρέπει να είναι σε θέση να δρομολογήσει τις σημαντικές συμβάσεις που χρειάζεται για την κατασκευή το 2021. Αυτό έχει καθοριστική σημασία για την ολοκλήρωση του έργου, το οποίο θα συμβάλει στη σύνδεση πέντε εκατομμυρίων ατόμων στα κράτη της Βαλτικής με την υπόλοιπη Ευρώπη. Η σιδηροδρομική σύνδεση υψηλής ταχύτητας θα καλύπτει ταυτόχρονα τις εμπορευματικές ροές σε ολόκληρη τη διαδρομή από τη Φινλανδία μέχρι τη Γερμανία, τη Benelux και την Αδριατική.
- ▶ Η **βασική σήραγγα Brenner** προβλέπεται να ολοκληρωθεί έως το 2027, οι δε σιδηροδρομικές κατασκευαστικές εργασίες πρόκειται να αρχίσουν στο πλαίσιο του επόμενου ΠΔΠ. Είναι ένα έργο καίριας σημασίας, με σκοπό να μετατοπιστεί το ήμισυ των 2,2 εκατομμυρίων φορτηγών από τον αυτοκινητόδρομο του Brenner προς τις σιδηροδρομικές μεταφορές. Έτσι θα μειωθεί η ρύπανση στις περιφέρεις κοιλάδες μεταξύ Μονάχου-Ινσμπρουκ και Βερόνας.
- ▶ Ο **άξονας Fehmarn Belt μεταξύ Δανίας και Γερμανίας**, η **σιδηροδρομική σύνδεση Evora-Merida**, που θα συνδέσει τελικά τη Λισαβόνα και τη Μαδρίτη, η **βασική σήραγγα Λυόν-Τορίνο**, που θα συνδέσει τα σιδηροδρομικά δίκτυα υψηλής ταχύτητας της Γαλλίας και της Ιταλίας, είναι όλα έργα που επίσης προβλέπεται να έχουν ολοκληρωθεί έως το τέλος του επόμενου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου.

Για τα εν λόγω έργα δεν υπάρχουν οικονομικά περιθώρια για καθυστερήσεις στον προγραμματισμό ή στις δημόσιες συμβάσεις, απλώς και μόνο λόγω της καθυστέρησης στην έγκριση του επόμενου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο μετά το 2020 θα αποτελέσει τη λυδία λίθο για την Ευρωπαϊκή Ένωση με 27 κράτη μέλη. Όταν συνεδριάσουν οι Ηγέτες για να λάβουν αποφάσεις σχετικά με το μέλλον της Ευρώπης στο Συμπόσιο της Ρουμανίας, στις 9 Μαΐου 2019, η Ένωση των 27 πρέπει να είναι μια Ένωση δράσης. Η αποφασιστική πρόοδος όσον αφορά το Δημοσιονομικό Πλαίσιο έως τότε θα δείξει ότι η Ένωση μπορεί να

γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ των πολιτικών προτεραιοτήτων και της επίτευξης απτών αποτελεσμάτων για όλους τους Ευρωπαίους.

Η έγκαιρη συμφωνία σχετικά με ένα νέο, σύγχρονο Δημοσιονομικό Πλαίσιο θα είναι δυνατή μόνο με την ισχυρή καθοδήγηση των Ηγετών της ΕΕ και σε στενή συνεργασία, εξ αρχής, με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι σύνοδοι του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Οκτωβρίου 2018 και του Δεκεμβρίου 2018 θα είναι ορόσημα καίριας σημασίας στη διαδικασία αυτή.

Η Επιτροπή είναι έτοιμη να διαδραματίσει πλήρως τον ρόλο της. Έχουμε ακούσει στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη, τα εθνικά κοινοβούλια και τους εκπροσώπους όλων των πολλών ενδιαφερόμενων μερών που επηρεάζονται από τον μελλοντικό προϋπολογισμό. Θα συνεχίσουμε να ακούμε κατά τους προσεχείς μήνες. **Όλες οι επιλογές και τα αριθμητικά στοιχεία που αναφέρονται στην παρούσα ανακοίνωση είναι ενδεικτικά και προορίζονται για την προώθηση ανοικτού διαλόγου. Δεν αντιπροσωπεύουν την οριστική θέση της Επιτροπής.** Η λήψη των τελικών αποφάσεων για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο εναπόκειται στους Ευρωπαίους Ηγέτες, με τη συναίνεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Στις προτάσεις μας θα αναπτυχθούν οι ιδέες που παρουσιάζονται στην παρούσα ανακοίνωση. Οι προτάσεις θα αποτελέσουν μια στέρεη βάση για την έγκαιρη επίτευξη συμφωνίας από όλα τα κράτη μέλη, με τη συναίνεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Θα λαμβάνουν ως αφετηρία τις προτεραιότητες που θα έχουν συμφωνηθεί από τους Ηγέτες από κοινού.

Οι προτάσεις θα καταδεικνύουν με σαφήνεια τι σημαίνουν αυτές οι προτεραιότητες από δημοσιονομική άποψη. Η διατήρηση αυτής της σύνδεσης είναι απαραίτητη για την αξιοπιστία του μελλοντικού προϋπολογισμού της ΕΕ. Αν η Ένωση αποφασίσει να κάνει λιγότερα, θα αρκεί ένας μικρότερος προϋπολογισμός.

Αλλά όταν η Ένωση αποφασίζει να κάνει περισσότερα, πρέπει να ακολουθούν οι δημοσιονομικές συνέπειες.

Οι Ευρωπαίοι αναμένουν μια ισχυρή Ένωση, ικανή να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του μέλλοντος, καθώς και έναν προϋπολογισμό που να μπορεί να ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους. **Οι Ηγέτες πρέπει να αναλάβουν τον ρόλο τους για την ικανοποίηση των προσδοκιών αυτών.**

Η Επιτροπή καλεί τους Ηγέτες:

- να υποστηρίξουν ένα **νέο και σύγχρονο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο**, το οποίο να εξυπηρετεί μια Ευρώπη που **προστατεύει, ενδυναμώνει και υπερασπίζεται τους πολίτες της**.
- να στηρίζουν πλήρως και αποφασιστικά τις **προτεραιότητες** που συμφωνήθηκαν στις 16 Σεπτεμβρίου 2016 στη Μπρατισλάβα, και στις 25 Μαρτίου 2017 στη Διακήρυξη της Ρώμης.
- να αναγνωρίσουν ότι, προκειμένου να μετουσιωθούν αυτές τις προτεραιότητες σε οικονομικούς όρους, **είναι αναγκαίος ένας προϋπολογισμός επαρκούς μεγέθους**, ο οποίος να υποστηρίζεται από έναν έξυπνο συνδυασμό ανάλογων εξοικονομήσεων, ανακατανομών και νέων πόρων.
- να στηρίζουν τη μεταρρύθμιση του **σκέλους των εσόδων** του προϋπολογισμού της ΕΕ, στο πλαίσιο μιας ισορροπημένης συνολικής δέσμης για το επόμενο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο, **καταργώντας τις διορθώσεις** και δημιουργώντας στενότερους δεσμούς με συγκεκριμένους στόχους πολιτικής της Ένωσης.
- να εκφράσουν τη δέσμευσή τους να συνεργαστούν στενά με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τη συγκεκριμένη πρόταση για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο, λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή υποβάλει την πρότασή της έως **τις αρχές Μαΐου 2018, το αργότερο**.
- να αναλάβουν τη δέσμευση να πραγματοποιήσουν **αποφασιστική πρόοδο** όσον αφορά το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο έως τη σύνοδό τους στο Σιμπίου, στις 9 Μαΐου 2019, προκειμένου να εκκινήσει η Ευρώπη των 27 από την καλύτερη δυνατή αφετηρία.